

Ingyenmelléklet: „Tudnivalók a traktorról.”

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX. Üllői-ut 1. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi).
Telefon: Automata 878—73.
Kiadóhivatal: VIII. József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 39. szám.

Vasárnap, szeptember 28.

Adjuk vissza önmagának a falut!

Irtó: kiskéri Tóth Béla községi főjegyző.

Az egész ország népe felfigyel, amidőn az állami költségvetés tárgyalásával kapcsolatosan a miniszterek elmondják programjukat. Minden társadalmi réteg remél valamit a költségvetéstől: munkát, előlépést, olcsó hitelt, gazdasági fellendülést, szóval sorsa javulását.

Nem csoda, hiszen az állami költségvetésben van az ország egy évi munkaprogramja lefektetve. Ez az ország ütőere, aki rajta tartja kezét és az eszét, könnyen megítélheti, vajjon egészséges-e a szervezet. Mert ha ez a szerv valahol rendetlenül dobog, a költségvetés egyes fejezetei nyomban megmutatják, hol a baj. Ezért fejlődnek a költségvetés tárgyalása alatt szenvedélyes viták, a nép

különböző rétegeit, azok többségét képviselő honatyák minden tudásukkal, szellemi erejükkel igyekeznek az általuk képviseltké érdekeit előmozdító fejezeteket magasabb javadalmazáshoz juttatni, hogy annál több remény valósulhasson meg.

Persze, a lehetőség itt is véges. Nem valósulhat meg minden álom és ezután már csak attól függ, vajjon a rendelkezésre álló források mily mértékben buzogják az éltető elemet: a pénzt, hogy azután egy-egy remény teljességében vagy részben valósulhat-e meg, vagy csak remény marad egy jobb és szebb jövőben.

Állami életünk — igen bölcsen — úgy van megal-

A kálkápólnai gazdagylés közönsége.

Képünk a Hevesmegyei Kiszgazdapárt szeptember hó 14-én tartott nagysikerű gyűlésének közönségét mutatja be.

kotva, hogy ugyanez a módszer ismétlődik meg a törvényhatóságoknál, meg a községeknél is. A törvényhatóság, a község is készít költségvetést és ugyanazon alapelvek mellett kell a következő év életét megalapozni. Ez az alkotmány. Ám csak kellene, mert a valóságban ez nem történhet meg. Hát miért nincs mégis így, ezt kérjük, de kielégítő választ nem kapunk.

A község — az államalkotó elem — is készít ugyan költségvetést, de ennek a költségvetésnek nincsen lelke, nem lüktet benne az élet, pulzusát hiába tapintjuk. Mint a lassu elvzésre ítélt embernek, mind lassabban ver a szive, féltő, hogy ez a csendes dobogás is megszűnik talán. De miért? Kétségtelenül meg van állapítva, hogy az állam alkotó eleme mi vagyunk, a falu. Számítalan illetékes ajakról hangzott el, hogy a magyar falu a nemzet gerince, ha ez elsorvad, nincs többé élet!

A választ megadja reá a szomorú valóság, a kézzel fogható tény: *a magyar falu nem intézheti a maga sorsát, nem készítheti elő a maga sajátos, önmagáért, végcéljában a nemzet jóvoltáért való életét, a költségvetés már nem a saját programja, nem állapíthatja meg azt, úgy, amint saját gazdasági, kulturális, szociális ügyei és érdekei megkívánják. Pedig a falut nem lehet egyenruhába bujztatni, ahány, annyiféle bújá-baja van, ezeket orvosolni csak önmaga tudja.*

A községi költségvetés ma holt számok rideg oszlopa, melyek csak azt mutatják, hogyan csörgedezik át a falu verejtéke annak a molochnak a gyomrába, amely elnyel mindent anélkül, hogy abból új élet fakadna. Az 1886. évi XXII. t.-c.-be lefektetett autonóm jogaitól megfosztott községi képviselőtestület munkát végez. Lehetne azonban ez a számoszlop figyelmeztető felkiáltójel is: eddig és ne tovább!

De ehhez a megállapításhoz némi magyarázat kell.

A községek képviselőtestülete csak oly szükségletet vehet fel költségvetésébe, amelyet törvény vagy ezt pótló rendelet ír elő, akár vállalta a község közönsége ezt a terhet, akár nem, vagy olyan tetteket, amelyeket előzetes határozattal önmaga állapított ugyan meg, de ezen határozatok már felsőbb jóváhagyást nyertek. Nos, itt a bökkenő. A határozatokban a község képviselőtestületének már eleve meg kell jelölnie azt a fedezetet, amelyet az elhatározás terhel; ám honnan tudhatja a képviselőtestület a jövő év közepén, hogy a jövő év költségvetése mit fog hozni? Vajjon a község ingadozó jövedelmi forrásai a jövő évben meghozzák-e azt az összeget, amit a jövő évben? Vajjon a reá hárított kiadások tömegében elfér-e még ez a tétel? A fedezet megjelölése nélkül vagy általános megjelölésével azonban az ily határozatok jóváhagyása alig remélhető. Vagy említsem-e a közmunkát? Hova lett az 1890. évi I. t.-c. 48. §-ának az a bölcs intézkedése, hogy a községi utakról a község gondoskodik, ezen célt szolgálja a községi közmunka vagy ennek váltásösszege. Hol a közmunka váltásösszege? Ma ebből a jövedelmi forrásból a község alig 20 százalékban részesedik, holott a törvény szerint az egész az övé lenne. Mit tud a község produkálni a 20 százalékból, mikor 1 kilométer ut kiépítése 10.000 pengőbe kerül? Semmit. A részesedést elnyeli a moloch, a községre hárított kiadások óriási összege.

Tudjuk, nem lehet kizárólag a közönségre bízni, vajjon vállalja-e a közterheket, vagy sem, hisz akkor — ismerve népünk konzervativizmusát és a fukarságig menő takarékosági hajlamát — sok szép eszme dölne dugába, a közjólétnek sok forrása dugulna be. Ám itt meg kell különböztetnünk azokat a terheket, amelyek alkotmányos uton alkotott törvényeink utaltak a község terhére éppen azért, hogy az ország, a nemzet egészséges fejlődését biztosítsák, esetleg még a népakarat ellenére is — hisz ezekben a bölcs mérséklet mindig megvolt — és azokat, amelyek az államháztartás kiadásainak csökkentése céljából hárították a közönségre, de talán csak azért, hogy az államháztartás egyéb — nem közvetlen a nép érdekét szolgáló — kiadásai kényelmesebben férjenek el az állami

költségvetés keretében, olyanok, amelyek nem községi, de legelső sorban állami kötelesek teljesítéséből merülnek fel. Vannak túlzott méretű szükségletek, amelyeket kellő mértékre csökkenteni bölcs dolog lenne.

Ezek a tettek — bármily távolesni látszanak egymástól, bármennyire is különállóknak és öncélúknak látszanak — majdnem láthatatlanul, de mégis összefolyóknak, egymással okozati összefüggésben állanak, egymásból következnek és így végeredményben a község polgárait érintik.

A fent elmondottakat összefoglalva, azokból végkövetkeztetésül megállapíthatjuk, hogy *a faluban költségvetési jog nincs, de van költségvetési köteleesség*, holott az 1886. évi XXII. t.-c. 21. §-a milyen helyesen és szépen ki-domborítja a község eme jogát ebben az egyetlen mondatban: „A község saját ügyeiben határoz”, vagy milyen szép a hivatkozott t.-c. 26. §-ának a megállapítása, hogy *a törvényhatóság a község belügyeibe csak akkor avatkozhatik, ha ezt a község kéri, vagy azt a közigazgatás vagy közbiztonság érdekei követelik.*

Hova távolodtunk már ettől a szép és egészséges elvtől!

Nem kell féltetni a falut. A képviselőtestület — mint már említettem — annyira konzervatív és takarékos (hisz a saját anyagi érdekében teszi), hogy nyugodtan reá lehet bízni a költségvetés, egy év jövedő munkájának, programjának elkészítését. Önmaga fogja azt irgalmatlanul megrostálni, ha az előjáróság a tervezetben netán tullepte volna az észszerűség határát.

Józan költségvetés nélkül nincs községi élet, azért én is kiáltom a már előbb is elhangzott jelszót: *adjuk vissza önmagának a falut, addig, míg nem késő!*

A kalocsai Hangya-szövetkezet jubileumi ünnepe.

Balogh Elemér dr. felsőházi tag, a Hangyaközpont vezérigazgatója, Horváth Jenő aligazgató és Balogh Kálmán cégvezető kíséretében szeptember hó 14-én reggel Kalocsára utazott, hogy résztvegyen az ottani Hangya-szövetkezet tíz éves fennállása alkalmából rendezett ünnepségen. Utjában érintette Dömösöd községet is, ahol tudvalegőleg az ezredik Hangya-szövetkezet működik.

Kalocsán nagy lelkesedéssel fogadták Balogh Elemér dr. vezérigazgatót. A disztyülésben meleg ünneplésben részesítették őt és a kalocsai Hangya kitünő elnökét, Máté Tóth Jenő dr. m. kir. kormánytanácsos, ügyvédet, a kalocsai főkapitány ügyészt.

A disztyülésen Máté Tóth Jenő visszapillantást vetett a szövetkezet tíz éves munkásságára s háláját és köszönetét tolmácsolta Balogh Elemérnek és a központnak azért a messzenem, odaadó támogatásért, amellyel a szövetkezetet mindenkor elhárította és áldozatot hozva, ezek révén munkaalkalmakat is teremtve, lehetővé tette, hogy a kalocsai Hangya új köntösbe öltözve, kezdhesse meg második évtizedes munkásságát. Balogh Elemér megköszönte a szíves szavakat és biztosította az egybegyűlteket, hogy ugyanabban a szellemben szolgálja a jövőben is a szövetkezetek ügyeit, ugyanazzal a szeretettel viseli lelkén minden egyes szövetkezetnek a sorsát, mint eddig tette.

Ezután Antalffy Sándor polgármester, a városi hatóságok képviselői, az érsekiség és a tantestületek, a közigazgatási intézmények s a testvérszövetkezetek képviselői üdvözölték a jubiláló szövetkezetet. Az ünnepség során a kalocsai társadalom őszinte elismeréssel adózott Máté Tóth Jenőnek, aki ebben a ragaszkodásban jutalmát látta annak a fáradozásnak, amellyel a kommunén és a megszűlés idején szembenézve minden veszedelemmel, szervezte meg a környéken a Hangya-szövetkezeteket.

A disztyülés után a megjelentek megtekintették a szövetkezet új fiókjait, amelyek izléses, modern berendezésükkel valóban minden elismerést kiérdemelnek. Délben Máté Tóth Jenő szívekből ebédet adott, amelyen megilletődéssel jelentette be, hogy a szövetkezet jubileumi ünnepén résztvevő volt Vass József dr. népjóléti miniszter is, de a nemzet nagy fiának halála megfosztotta a szövetkezetet attól az örömtől, hogy őt körében üdvözölhette volna.

A buza frontján támad a szovjet.

A csikágói gabonatözsde vezetősége feltűnést keltő átiratot kapott az oroszok gabonaeladási akciójáról. Az átiratban Hyde földművelésügyi miniszter megállapítja, hogy a szovjet-kormány 5—15 millió bushelyi búzát kínál dömping-áron eladásra. Hyde szerint az ajánlat nem tekinthető komolyknak és csak azt a törekvést szolgálhatja, hogy aláaknázza a jelenlegi árakat. A szovjet eljárása az amerikai farmerek körében nagy elégedetlenséget okozott, noha általában a vélemény, hogy teljesen lehetetlen, hogy a mondott áron valóban le tudják szállítani az amerikai piacon a búzát, mert hiszen a beviteli vám oly nagy, hogy a jelenlegi jegyzésnek például ötven százalékat teszi.

Az orosz gabonakinálat Finnországban is jelentkezett. Itt rozstot dobtak a piacra az oroszok, még pedig olyan dömping-áron, amivel lehetetlen versenyezni. Eppen ezért a finn mezőgazdasági egyesületek elhatározták, hogy az orosz rozskínálat ügyében kiáltványt intéznek a nyilvánossághoz. A kiáltványban kijelentik, hogy aki orosz gabonát vesz, bünt követ el, nemcsak a finn mezőgazdasággal, hanem az egész kulturvilággal szemben. Ha az orosz rozs vásárlása mégis tovább folyik, úgy a gazdák egyesületének vezetősége nyilvánosságra hozza azoknak a cégeknek a nevét, amelyek folytatják az orosz rozshezaratot és gondoskodni fognak róla, hogy ezeket a cégeket a jövőben bojkottálják.

Dömping-nek azt az eljárást nevezik, mikor a kereskedő árúját olyan olcsón adja el külföldön, hogy arra ráfizet. A kereskedő azért teszi ezt, hogy külföldi versenytársait legyőzze. A külföldön így szenvedett veszteséget aztán bőven behozza a belföldön drágábban eszközölt eladásokból. Olyan dömpinget azonban, amelyet az orosz kommunista kormány folytat pár hónap óta, a világ még nem ismert. A szovjet ugyanis kétségbe van esve, mert az

orosz pénz rohamosan esik. Külföldi valutát (pénzt) akar a kormány minden áron szerezni, hogy megmentsse az orosz pénzt. Ha ez nem sikerül, akkor a bolsevizmus összeomlik. Erthető, hogy semmi eszköztől sem riad vissza a szovjet, hogy ezt az összeomlást megakadályozza. Minden áron külföldi valutát akar szerezni, de ezt csak úgy éri el, ha külföldön elad orosz terményt és termékeket. Hónapok óta kínálja tehát a moszkvai kormány az európai piacokon a fát, a lent és — ami bennünket legközelebről érdekel — a búzát. Nem azért kínálja, mintha neki feleslegei volnának, hanem elvonja még a meglévő kevés készletet is az éhezõ és didergõ oroszoktól, hogy saját véres uralmát megmenthesse.

De az orosz kormány más célt is tüzött maga elé a dömpinggel. A buza árának soha nem képzelt leszorításával forradalmasítani akarja a középeurópai agrárszágokat. Ugy számít, hogyha a buza árát olyan alacsonyra tudja leszorítani egész Európában, hogy a földmives még a termelési költségeket sem kapja meg, a kommunizmusnak eddig ellentálló földmivesnépet is elkeveredetté teszi és megpuhítja a kommunista agitáció számára. Párhuzamosan ezért a dömpinggel, egész Középeurópában dolgozik a moszkvai pénz és járkálnak titokban az agitátorok.

Megindult tehát az élet-halálküzdalem a rémuralom és az európai polgárság között. A szovjet halálküzdelmében az éhezõktől és fázóktól elvont gabonát, fát és lent áron alul dobja Európába, hogy valutát kapjon bünös életének meghosszabbítására.

De a szovjet versenyt milliók vérkönnyei és átkai kísérik, míg a magyar föld küzdeme egy hitében erős és hazaszeretében szilárd földmivesnép becsületos és verejtékes munkájából táplálkozik!

Apponyi Albert hatalmas beszéde a Népszövetség közgyűlésén.

A Népszövetség közgyűlésének legkimagaslóbb eseménye zajlott le szeptember hó 15-én, Genfben, amikor is Apponyi Albert gróf, a magyar küldöttség vezetője mondotta el hatalmas beszédét az európai államközösségről. A gyönyörű beszéd-ből az alábbi részleteket közöljük:

— Többé-kevésbé mezőgazdasági államok vagyunk — mondotta — és valamennyien érezzük azt a válságot, amely most a mezőgazdaságra nehezedik. Tárgyalásokba bocsátkoztunk előbb Sinajában, majd Varsóban. Ime, példája ez annak, hogy nehezen megoldható politikai helyzet nem akadályozza meg a közös gazdasági érdekek nyílt megvitatását. Mindenesetre az a véleményem, hogy a népeknek tovább kell haladniuk azon az uton, amely gazdasági viszonyaink megjavulásához vezet.

Apponyi utalt ezután Briand közgyűlési beszédének arra a megállapítására, hogy huszonhét európai állam igennel válaszolt arra a kérdésre, vajjon szükség van-e az európai együttműködés megteremtésére.

— Igen ám, — mondotta Apponyi — csakhogy ezeknek az „igeneknek” mindegyikét egy „de” kísértte. Mindazon kérdések közül, amelyek tekintetében a haladást elégtelennek találták az eddigi szónokok, kétségkívül a leszerelés kérdése az, amely leginkább előtérben áll. Mi, akik az egyoldaluan lefegyverzett nemzetek csoportjához tartozunk, végtelen hálások vagyunk a brit külügyminiszter iránt azért, hogy a mostani helyzet tarthatatlanságára rámutatott. A brit külügyminiszter megállapította, hogy a békeszerződéseket mindaddig nem hajtották végre, amíg nem oldották meg az általános leszerelés ügyét. Megállapította továbbá, hogy azokra nézve, akik diktálták a bé-

két, becsületbeli kötelezettség, hogy betartsák azt az ígéretet, amelyet a legyőzött államoknak tettek.

— A brit külügyminiszternek ezeket a kijelentéseit a mostani vita egyik nagy eredményének tartom. Önök állandóan azt kívánják tőlünk, hogy törődjünk bele a reánk

Kép a kálkapolnai gazdagylésről

Toldi József gyönyörű gazda beszél. Az emelvény jobb oldalán Hedry Lőrinc főispán, Szabó Sándor országgyűlési képviselő, Szabó Gyula dr. egri főszolgabíró foglal helyet. A szék mellett Plósz István, volt nemzetgyűlési képviselő, elnök ül.

hárított békeszerződésekre. Nos, ha erre a kívánalomra ellenkivánnalommal felelünk, akkor azt mondanám, hogy hajtásuk végre lojális és igazságos módon a szerződéseket és hajtásuk végre azt a néhány rendelkezést, amely a szerződésben a mi javunkra szolgál, ugyanazzal a szabotossággal, ugyanazzal a hűséggel és ugyanazzal az eréllyel, amelyet töltünk követelnek a ráknézve terhes rendelkezések végrehajtásánál.

— A népszövetség legfőbb feladata arra irányul, hogy biztosítsa az állandó békét, orvosolja az időnként felmerült viszályokat, megakadályozza a háboru kitérését és ne engedje, hogy a béke egyik napról a másikra váltakozó politikai áramlatoktól függjön. Keressük tehát a viszályok csíráit, amelyek a mostani európai helyzetben rejlenek; iparkodjunk e csírákat elpusztítani és a dolgok olyan rendjé megteremteni, amelyben kiküszöböljük a békét fenyegető veszélyeket, még pedig nemcsak az esetleges veszélyeket, hanem mindazokat a veszélyeket, amelyek a szervezett organikus hibájából származnak. Hogy ilyen veszély létezik, hogy ilyen nyugtalanság fennáll, azt elárulja valamennyi vitánk. Beszélnek-e annyit a háboru veszélyéről, beszélnek-e annyit a béke megővésének és a háboru elkerülésének szükségéről, ha nem éreznék ezt a veszélyt? Azt szeretném, ha a népszövetség nem helyezne táblát a békéhez vezető utak egyikéhez sem ilyen felírással: „Tilos az átjárás!”

— Mert vannak ilyen utak! Önök azt mondják, hogy kerülő uton a békeszerződés revíziójának nagy kérdését érintem. Nem szokásom kerülő utakon járni. Igen, én a békeszerződés revíziójára céloztam és erről beszéltem. Ha a kérdés felvetése háboru fenyegetést jelentene, akkor, legyenek meggyőződve, hogy sem én, sem országom soha nem gondolnánk ennek felvetésére. Bárminők legyenek nemzeti kívánalmaink és vágyakozásaink, csupán jogos eszközökkel igyekezzünk azokat megvalósítani és sohasem háboru útján — még ha képesek is lennénk háboruskodásra — mert arról egyszerűen lemondottunk.

— Mi olyan békét akarunk, amely általánosan meggyőződésen, egyetemes érzésen nyugszik és amely akkor fog megnyilvánulni, amikor az európai helyzet megadja minden nemzet számára azt a lehetőséget, hogy érvényre juttathassa mindazt, amit saját egyénisége az egész emberiség számára nyújthat.

— A kis nemzetek közt vannak olyanok, amelyeknek földrajzi helyzete és egyéb viszonyaik következtében oly kihatással bírnak a nagyhatalmakra, ami komolyan befolyásolja azok politikáját, hiszen emlékezhetünk, hogy a boszniai és macedóniai zavaroknak minő szerepük volt a háboru kirobantásában. Amikor kis nemzetekről beszélünk, csupán a számszerűségi szempontra gondolok, mert szellemi és erkölcsi érték szempontjából nincs kicsiny és nincs nagy nemzet, — ebből a szempontból — valamennyien egyenlők vagyunk. Nos, a kis nemzetek közt akad olyan, amely — hála szerencsés földrajzi helyzetének — csak akkor keveredik bele a világ nagy eseményeibe, ha maga is akarja. A másik esetben, — és ebben a helyzetben vagyunk mi is — földrajzi és történelmi helyzetünk következtében a kritikus ponton fekszenek.

— Nem elégséges, ha csupán a nagy nemzetek közt vetjük meg a béke és a megértés alapját. Meg kell teremteni a megértés lehetőségét a kis nemzetek számára is és ki kell küszöbölni azokat a veszedelmeket, amelyek bizonytalan helyzetünkünkől származhatnak. Épp azért európai kérdés a Dunamendec helyzetének problémája; azért járul hozzá az ily természetű problémák megoldása ahhoz az állandó és szerves békéhez, amelynek nem az az alapja, hogy

egyes nemzeteket, — amelyek most sokkal gyengébbek, semhogy nehézségeket támaszthatnának, — felsőbb erők nyomásával oly helyzetben tartanak, amely megakadályoz minden belső előrehaladást, hanem amely oly helyzetben alapszik, amelyben valamennyinek módjában áll, hogy érvényre juttathassa és kifejthesse minden adományát, megfelelőhessen adományából folyó hivatásának és elfogalhassa azt a helyet, amely az emberiség történetében számára kijelölött. Ezen az uton haladva, jutunk el odáig, hogy megvethetjük annak a békének az alapját, amelyet én óhajtok, annak a békének, amely többé nem lesz „ez a béke“, hanem a béke.

— Mindaddig, amíg legfőbb gondoskodásunk nem arra irányul, hogy a békét tartjuk fenn, hanem csupán ennek a békének fenntartására törekszünk, mindaddig nem járunk azon az uton, amely megfelel a Népszövetség szellemének. Erről a békéről beszéltem, mert azt mondom Önöknek, hogy ez nem a ma és nem a holnap problémája, hanem ez a történelem fejlődése, amelynek a vonalát a dolgok természete szabja meg. A zsoldár azt mondja: Creddi, propter locutus sem: *En hittem, ime, azért beszéltem.*

Apponyi Albert gróf beszédét sürrint szakította félbe a tet-szésznyilvánítás, beszéde befejezése után pedig hosszasan és lelkesen ünnepeltek az ősz államférfiut.

A pápa a Szent Imre ünnepekről.

A Szent Imre-jubileum budapesti ünnepeivel után Serédi Jusztinián bíboros-hercegeprimás levélben köszönte meg XI. Pius pápának, hogy Öszentsége a magyar ünnepeket állandó figyelemmel kísérte és azokra Sincero bíboros legátus által képviseltette magát. A hercegeprimás levelére a következő válasz érkezett a Vatikán-városból:

Eminenciás Uram!

A Szentséges Atya élénk örömmel értesült róla, hogy a Szent Imre tiszteletére rendezett főünnepek fényesen sikerültek. Öszentsége bizonyosnak tartja, hogy, ha kedves gyermekek közül olyan sokan résztvettek a vallásos körmeneteken és olyan sokan járultak a szentségekhez: akkor ez a nemzet nyilvános és magánéletére bizonyosan meghozza áldásos gyümölcsét. Mikor Öszentsége Eminenciád útján atyai köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik szentáldozásait és imáikat az Ő legmagasabb szándékára ajánlották fel Istennek: *Eminenciádra, a magyar papságra és a hívekre nagy szeretettel különös apostoli áldást adja.*

Legkegyelmesebb megbízatásom teljesítésén, Eminenciád-nak mélyszéges tisztelettel maradok legalázatosabb és legkészségesebb szolgája

Eugenio Pacelli, bíboros, államtitkár.

A szövetkezetek a kartelltervezetről.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége jogi szakosztálya Dömötör László dr. gazdasági főtanácsos, a Hangya ügyvezető igazgatójának elnöklete alatt szeptember hó 15-én megtartott alakuló ülésén foglalkozott a *kartelltervezetről*, melyt a kereskedelemügyi miniszter a szövetséghez is megküldött.

Dömötör László dr. egyetemi tanár, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége ügyvezető alelnöke, a törvénytervezet jogi és gazdasági, Borbás Gáspár dr., a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete igazgatója pedig a törvényjavaslat szociálpolitikai és szövetkezeti vonásait világitotta meg számos módosítás előterjesztése mellett. Mindkét előadó arra a megállapításra jutott, hogy a *kartelltervény* egymagában sohasem fogja elérni a megalkotását indokoló célt, hanem csak akkor, ha a törvényhozás megteremti a *modern részvényjog reformját és teljes erővel előmozdítja a világháboru, forradalmak és gazdasági válságok folytán legyengült szövetkezeti mozgalom megerősödését és helyes irányú fejlesztését*. Mert csak a szövetkezetek képesek ugy a termelés, mint a fogyasztás és értékesítés terén olyan szükség-szerű és egészséges versenyt támasztani, amely a karteletet szociálisan irányú és gazdasági szempontból is elfogadható működésre kényszeríti.

Krudy Ferenc és sokorópátkai Szabó István országgyűlési képviselők felszólalása után a szakosztály egyhangulag magáévá tette az előadók fejtegetését.

Egy törzskönyvezett szimentháli, 15 hónapos
tenyészbika eladó.
Érdeklődők forduljanak **Harsányi Vendel** tulajdonoshoz. **Szentgáloskér, Somogy megye.**

Holtányilváníják a világháboruban eltűnteket

A belügyminiszter, az 1914/1918. évi világháborúból, vagy pedig hadifogságból vissza nem tért katonák összeírása ügyében a napokban körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez. A körrendelet utasítja a hatóságokat, hogy a több, mint tíz éve befejeződött világháboruban eltűnt egyéneket a *holtányilváníási eljárás megindítása végett írják össze*. Ugyanis még mindig nagy számban vannak anyakönyvvezetetlen katonai halálesetek; különösen az orosz hadifogságba jutott és ott elhalt katonák elhalálozása nincsen feljegyezve az illetékes anyakönyvi hivataloknál. Családi és vagyoni szempontok, főként pedig a nyilvántartás teljessége is megkívánja, hogy a háborus halálesetek ne maradjanak továbbra anyakönyvelés nélkül.

Hogy az anyakönyvvezetést keresztül vigyék, szükséges a háborúból ezideig vissza nem tért egyének teljes összeírása. Az

összeírásba fel kell venni mindenkit, aki a világháború folyamán hadba vonult, de ezideig vissza nem tért, tehát az eltűnt, hadifogságba jutott, de magukról életjelt nem adott katonákat is. Az összeírásba továbbá fel kell venni azokat is, akiket a háboruban eltűntek holtányilváníásáról szóló rendeletek alapján *bíróilag holtaknak nyilvánítottak*. Az anyakönyvvezető köteles az összeírásba felvenni mindazokat a személyeket is, *akiknek hozzátartozói összeírás végett nála jelentkeznek, tekintet nélkül arra, hogy az eltűnt katona, vagy annak hozzátartozója odavalló születésű-e vagy pedig nem*. Az anyakönyvvezető a másutt illetőséggel bíró eltűnt halálesetet is köteles az összeírásba felvenni. A rendelet szerint össze kell írni azokat is, *akiknek hozzátartozói esetleg nem jelentkeznek, de az eltűnéseiről az anyakönyvvezetőnek tudomása van*. A rendelet további része a végrehajtásra vonatkozólag ad utasítást.

A német választások tanúsága.

Ugy jött, mint a fergeteg. Gyorsan, merészen, hirtelen. Még a legvérmesebbek sem számítottak arra, hogy a német választásokon a *nemzeti szocializmus* ilyen istenitéletszerű robajjal tör elő, hogy kezébe ragadja a vezetést. Az emberi erő kifejtésnek valóságos iskolapéldája volt, amit a vezér, *Hitler*, művelt, amikor a nemzeti gondolat lendítő erejével megtízszerezte csoportja képviselőit.

A nagy világháború után, a könyörtelen és rideg gazdasági harcban egyre szaporodott a nincstelenség száma. Napról-napra duzzadt, robotolt és szállította a hadisarcot. De ez a sereg azt is észrevette, hogy üres hordóba hordja a vizet. Fáradtság munkájának nincs gyümölcse. Lassanként tehát kiábrándult a régi polgári felfogásból és menedéket a szélsőségeknek keresett.

A lezajlott német választások fényesen igazolták a tételt, hogy két politikai tan küzd egymással: a *fasiszmus* és a *bolsevizmus*. Mind a kettő forradalmi alakulat, amely ellensége a korhadt polgári rendszernek, amelyet az új idők szellemének megfelelően akar átalakítani. Azonban mégis különbség van közöttük.

A *fasiszmus* Mussolini vezetése alatt a nemzeti gondolat keretei között akarja megvalósítani az igazságos szociális, erkölcsi és gazdasági rendet, lelki tartalommal tölti meg eszméit, megteszi a munkát társadalmi kötelességnek, míg a *bolsevizmus* a leromlott, vértől, könnytől csepegtető, összeégetett polgári társadalom felett építi ki szuronyok és börtönök segítségével hatalmát.

A német polgári pártok tehetetlenek, vértelenek voltak, úgy, hogy ez az óriási tömeg német kiábrándult a langyos elindulások rendszeréből és teljes egészében oda csapott a szélsőséges *nemzeti szocializmus* zászlaja alá. A szociális feszültség, a gazdasági nyomor egyre elviselhetetlenebbé lett. A tömeg érezni kezdte, hogy valamit kezdeni, valamit tenni kell. Válaszutra került.

Vagy odacsatlakozik a vörös uralomhoz és felégeti maga alatt az Isten és a haza trónját, vagy pedig a nemzeti gondolat szárnyán kísérel meg megmenteni az országot.

Hitlerék a nemzeti gondolat erejében találták meg azt a szociális varázsszert, amely képes még a milliárdot megmozdítani.

Mussolinihez hasonlóan, a szocializmus alapvető tételévé a *nemzeti érzést* és a *haza fogalmát* tették. És a szocializmus és a nemzeti aggódó lélek házasságából született meg az a diadalmas nemzeti fellángolás, amely végig sópört az egész világon, olyan erővel, hogy a bolsevizmus hirdetői ész nélkül menekülnek másfelé, mert már érzik a kemény német vasmarok szorítását.

A polgári pártok és a polgári társadalom csődöt mondtak, összetörték, megsemmisültek. Az a középosztály, amelyre a híres német vaskancellár, *Bismarck* felépítette, mint sziklára a német birodalmat, papírvárként omlott össze, maga alá temetve ezt a hatalmas osztályt. Hiesszük

azonban, hogy a polgári pártok is megtalálják csakhamar a Hitlerhez vezető utat, annál is inkább, mert az a hetvenkét kommunista képviselő, aki vörös színben bejutott a parlamentbe, intő példa a cselekvésre.

A német óriás megmozdulása azt igazolja, ha kellő idejében nincs egy nemzeti érzéstől, gondolatlól átfűtött, megszervezett tömeg, akkor kész a vörös katasztrófa. Hitler ezt megérezte és felfogta azt a rettenetes támadást, amelyet a vörös Moszkva indított el meghódítására. Nemcsak kivédte, hanem diadalmasan került ki belőle. És ebben van Hitler világsikere. Európa feje fölül elhárította a vörös veszedelmet, azokkal, akik érzik, hogy a mai időknek megfelelően cselekedni és merni kell, ne hogy a történelmi végzet lehengerelje őket.

De ugyanakkor szomorúan állapítjuk meg azt is, hogy a német falvak népe sem állta meg a helyét. Szét-szórt volt, szervezetlen, olyan, mint az oldott kőve. Közös erő nem fogta össze. Hitvány kis vitatkozásokban elvesztette a nagy dolgok iránti érzékét. Helyi személyes torzalkodásokban merült ki és úgy lemaradt óriási tömeggel, hogy számának és súlyának megfelelően egyetlen kimon-

Miért tanácsos most osztálysorsjegyet venni vagy rendelni? Mert

most még lehet számokat választani, sőt több helyen lehet kiválasztott **szerekeszámokat** rendelni: most még $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ sorsjegyek is vannak mindenütt raktáron. A készlet azonban napról-napra fogy, tehát **sürgős** a „**ki-vánt**“ választott sorsjegyek megrendelése, mert a **huzás előtti** napokban már nagyon **kicsiny** a **számválaszték**.

De legfontosabb ok az, hogy a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az előbbi, lejátszott osztályok betétjeit is meg kell fizetni. **Tehát sokkal célszerűbb** a sorsjegyeket már az **első osztály huzása előtt** megvenni, hogy a rendkívül kedvező nyerési esélyeket **teljes mértékben** kihasználhassa és hogy **egyetlenegy** osztályt nyereménnyelre való **igényét se veszítse el**.

Kép a német választásokról.

Egy beteget hordágyon visznek a választási helyiségbe.

dott földmives képviselője sem jutott a parlamentbe. Utolsó mentésként más párthoz csaptak, pedig a maguk lábán is megállhattak volna.

A német választások nagy tanulsága az, hogy itt az ideje a magyar falu megszervezésének, annál is inkább, mert falusi társadalmunk épp olyan szétszórt és laza, mint a német birodalom földmives népe.

A mai idők pedig azt igazolják, hogy a szervezettségnek csak szervezettséget szerezhetünk ellene, mert a szervezett és öntudatos tömegek idejét éljük. Meg kell tehát ragadni a falusi nemzeti gondolat és erő lendítő kerekét, nehogy az idők elsöpörjék a magyar falu népét is.

Ez legyen a német választások tanulsága számunkra.

Szekeres László dr.

Belépés a folyamórségbe.

A belügyminiszter toborzási felhívást tett közzé, amely magyar állampolgárokat a m. kir. folyamórséghez hat évi szolgálatra való belépésre szólítja fel.

Az önként belépettek biztos megélhetést találnak a szolgálathoz való elbocsátás esetén részükre a polgári életben való elhelyezkedést elősegítik. Jelentkezni lehet október hó 1-15-ig október hó 10-ig bezárólag minden szerdán, esütörtökön és pénteken délután 9 óráig, ünnepnap kivételével Budapesten a Folyamórség Központi Parancsnokságánál (Óbuda, III., Laklanya-utca 33. szám).

A folyamórség legénységi állományába való felvétel feltételei a következők:

1. Magyar állampolgárság, amely illetőségi bizonyítvánnyal, állampolgársági bizonyítvánnyal igazolandó.
2. Testi és szellemi alkalmasság, ezt a toborzási bizottság állapítja meg. Azok a jelentkezők, akik ipariskolai, középiskolai vagy hat elemi végzettséggel bírnak, előnyben részesülnek: legalább négy elemi iskola elvégzése, azonban a felvételt elkerülhetetlen feltétele, ez iskolai bizonyítvánnyal igazolandó.
3. Erkölcsi érdemesség, büntetlen előélet és nemzeti szempontból való megbízhatóság, községi erkölcsi bizonyítvánnyal, belépési igazolvánnyal igazolandó.
4. Betöltött 17 és túl nem haladott 25 életév; az életkor születési anyakönyvi kivonattal vagy keresztlevelel, esetleg egyéb hiteles okmányokkal igazolandó. A 20 éven aluliak hatóságilag hitelesített szülői beleegyezést tartoznak bemutatni. A 25-ik életévüket már betöltötték csak a belügyminiszter által adott korengedéllyel vehetők fel.
5. Nőtlenység, özevgy vagy elvált állapot; ez községi bizonyítvánnyal igazolandó.
6. Községi hatósági bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a toborzandó, mint családfenntartó családtag ellátásáról gondoskodni nem köteles. Méltánylást érdemlő esetekben a belügyminiszter által megadott külön engedély alapján (folyamórsági, külön előképzettség) nős (családtag) jelentkező is felvétetik. A

nős állapot, valamint a gyermekek száma anyakönyvi kivonattal, családi értesítővel igazolandó. E szempontból is a belügyminiszter dönt.

A jelentkezőnek hat évi szolgálatra kell magát köteleznie. A próbaszolgálat leteltével (4-6 hónap) a toborzott kérheti elbocsátását. A meg nem felelőt a Folyamórség Központi Parancsnoksága elbocsátja. A szolgálati kötelezettség a bevonulás napjától számít. Az önként belépőt általában a szolgálati kötelezettség időtartama lejártának napján bocsátják el. A toborzottak elvállalt kötelezettségük letelte előtt is közérdekekből tartósan szabadságot kérhetnek, illetve, ha szolgálati kötelezettségüknek minden vonatkozásban nem felelnek meg, elbocsáthatók. Aki a kötelezettség lejártá után is tovább óhajt szolgálni, az esetben, ha megmaradása a szolgálatra kívánatos, a szolgálathoz tartatik.

Folyamór haviszoldja a próbaszolgálat letelte előtt 14, a próbaszolgálat letelte után 39 pengő. Az I. osztályu folyamórsé 41, a rajosé 47, a negyedesé 50, a hajómesteré 70, a 2. fokozatu törzshajómesteré 90, a 3. fokozatu tiszthelyettesé 105, a 2. fokozatu tiszthelyettesé 125, az 1. fokozatu tiszthelyettesé 140 pengő.

A toborzottat mint rendfokozat nélküli folyamórt veszik állományba. A régi volt közös hadseregben, honvédségben és a nemzeti hadseregben is netán szerzett rendfokozatot (tiszti, altiszti vagy tisztes) sem előléptetés, sem illetmény szempontjából tekintetbe nem veszik. Az önként belépettek három hónap után, ha minden tekintetben megfelelnek és a folyamórségi szolgálathoz öltényvezetésüknek megfelelnek, a folyamórsé részére megállapított magasabb illetményekben részesülnek. A haviszoldon kívül minden családtag (feleség, gyermek) után fejenként 12.40 pengő családi pótlék jár (három hónap után). Az önként belépettek a zsoldon kívül természetbeni ruházatot, elhelyezést és ételmezést élveznek. A folyamór szolgálatra belépő egyén, ha erre a szolgálathoz alkalmasnak bizonyult, a tisztes rendfokozatokat (I. osztályu folyamór, rajos, negyedes és esetleg az altiszti, hajómester stb.) rendfokozatokat is elérheti. A tényleges szolgálathoz a toborzottat felvételt követően vált önként belépett a fennálló szabályok szerint végelbírásban részesül.

Az önként belépett évente négy heti szabadságot kaphat teljes illetményekkel.

Bogyiszló 7500 hold odacsatolását kéri.

Bogyiszló községet, amelyet a Dunaszabályozás Pest-megyétől évekkal ezelőtt elszakított, nemrégiben Tolnamegyéhez csatolták, mert a megváltozott földrajzi helyzet miatt a község minden érdeke Tolnamegyéhez fűződik. Ez átcsatolással Bogyiszló jelentékeny területvesztéssel szembesült, mert a bogyiszlóiak birtokának párezer holdja a Duna pestvármegyei oldalán maradt és ezek adója pestvármegyei községek adóbevételét növeli. Mivel ez Bogyiszló háztartásában bevételi hiányokat idéz elő, Tolnamegye lépéseket tett aziránt, hogy a község megfelelően kárpóttalassék. A kárpótlás módja az lenne, hogy a pestmegyei oldalán maradt területek helyett Bogyiszlóhoz csatoltassanak a kalocsai érsekségnek a közalapítványi, valamint a terézianumi uradalomnak a Duna tolnamegyei partja mentén fekvő mindama birtokrészei, amelyek földrajzi helyzete ugyancsak a Duna kanyarulatának az átvágása folytán változott meg és amelyek jelenleg még mindig Pest-megyéhez tartoznak. Ezáltal Bogyiszló 7566 katasztrális holdat nyerne és ennek a területnek az adója kárpótolná a községet azért a veszteségért, amelyet a lakosság Pest-megyében rekedt birtokainak elmaradt adója révén szenved. Ez az ügy a belügyminisztérium törvényelőkészítő osztálya előtt fekszik.

Kender és len bérfonását

legolcsóbb árakért vállalja a Hird kenderfonógyár Pécs mellett.

Kérjen egy levelezőlapot árjegyzéket és felvilágosítást.

Három levél.

A nyári nagy dologidő elmúltával ismét megszaporodott a *Vasárnap* postája. Olvasóink, az ezer bajjal viaskodó falusi gazdák, szükségét érzik annak, hogy papírra vessék panaszait, gondjaikat és elküldjék hozzánk, segítséget kérve. E levelek mindegyikében találunk olyan panaszt, vagy olyan kívánságot, mely közérdekű voltánál fogva a nyilvánosság elé kívánkozik. Sajnos, szűkreszabott helyünk nem engedi, hogy ezeket az írásokat teljes egészében közöljük. Be kell érniük tehát azzal, hogy csak a fontosabb részleteket ismertetjük. Ime, a mult heti postánkból három levél:

Igy mégsem lehet!

Ádám Sándor, a *sajómercei Faluszövetség* elnöke, így *mégsem lehet!* címmel cikket írt, melyben sötét színekkel festi a földműves- és földmunkásnép egyre sulyosabbá váló sorsát, mely ma már a népet odajuttatta, hogy *buskomorság vett rajta erőt és napi munkáját sem végzi el.* A bajok legfőbb forrása a gabona hihetetlenül alacsony ára, a boletta formájában adott segítség sikertelensége, az iparcikkek magas ára, továbbá a hitel drágasága és hiánya. Rendkívül elkeseríti a falusi népet a magas vámörlés is. A cikkből kicseng az a sóvárgó kívánság, hogy az államhatalom sürgősen siessen a földművelő társadalom megsegítésére.

A boletta.

Egy hü előfizető — mint írja — igen sok elkeseredett ember nevében a boletta-sérelmeket teszi szóvá, mely a bérbeadókatt érte azzal, hogy bolettát kell adniok a bérlőnek. Bizonyos, hogy ez a kérdés rendezésre szorul, különösen a kisbérbeadókra nézve, akik egy-két hold földet adnak bérbé buzáért, sőt a föld adóját is fizetik. Levélírónk például egy hold földjéért kiadta 3 méter-mázsá 20 kilogramm buzáért, melynek ára mázsánként 13 pengőt számítva, 41 pengő 60 fillér. A váltásföld évi adója 47 pengő 20 fillér. Mivel a buzáját nem adhatja el, mert élelemre kell, kénytelen volt süldejét eladni, hogy az adót fizethesse. Most tehát zsírja sem lesz. A tetejébe pedig a bérlőnek kell adnia 9 pengő 60 fillér. Tehát a földjéért bérbeadta, de ráfizetett 15 pengő 20 fillért. Levelét így fejezi be: *Bizony nekünk megásta a sirunkat a boletta.*

Valamit tenni kell!

Fekete György, *liptagegeri szövetkezeti börtkező* annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy ha a földművesnép sorsának enyhítése érdekében nem történik gyors cselekvés, a nép *elkeseredésében a szélsőségek felé indul és könnyű dolguk lesz azoknak, akik 1918-ban a felfordulást megcsinálták.* Ennek nyugtalanító jelei máris mutatkoznak, mert misem könnyebb, mint az általános nyomor idején szítani az elégedetlenséget és izgatni a fennálló rend ellen. A földművesnép elkeseredését még hatóságai intézkedésekkel is fokozzák. Például hatvan pengős adótarozásért lefoglalnak százpengős sertést. Ha már most a sertés tulajdonosa passzust kőr, hogy eladhassa a sertést és kifizethesse az adóját, nem kap. Azt mondják neki, csak akkor kap, ha előbb kifizeti az adót. Hát miből fizesse ki? Megáll a földműves kocsiával egy bolt előtt, leszáll és bemegy egy pakli dohányt venni. Máriss szalad a csendőrt, felírja és jön a fizetési meghagyás 4 pengős büntetésről. Ilyen és ehhez hasonló vezaturák rendkívül rossz vért szűlnek. Ha pedig a földműves szót emel maga mellett, azt hallja, hogy *hallgass paraszt, hallgass kommunista!* Ezek a jelenségek nem vezetnek jóra. *Valamit tehát már tenni kell!*

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A népjóléti miniszteri tárca sorsa.

Bethlen István gróf miniszterelnök szeptember hó 15-én érkezett haza *Genf*-ből. Megérkezése után nyomban felkereste Vass Józsefnek az Egyetemi-templomban levő kriptáját, ahol hosszú ideig tartózkodott. Ezután hosszabb tanácskozást folytatott a *Keresetény Gazdasági és Szociális Párt* vezetőivel: Zichy János gróffal és Ernszt Sándorral. A tanácskozás eredményeképpen a miniszterelnök följajánlotta a *munkaügyi és népjóléti tárcát Ernszt Sándor országgyűlési képviselőnek*, aki a pártjával való tanácskozás után *elvallalta a megbízatást.* A kinevezés később történik meg.

Mindenki tudja,

hogy 5 világrészben
elismert

hangszer

gyártmányait saját gyárából közvetlenül szállítja vevőinek.

ingyen 60
oldalas fö-
árjegyzék.

MEINEL és HEROLD

keleti p. ud-
vari lerakó:
Baross-tér
3. sz.

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19.

Háromezer tisztviselő-lakás épül.

Szeptember hó 16-án Bethlen István gróf fogadta Mayer János földművelésügyi minisztert, Walko Lajos külügyminisztert, Klebelsberg Kunó gróf miniszterelnökhelyettesét, végül Wekerle Sándor pénzügyminisztert. Wekerle Sándor bejelentette a miniszterelnöknek, hogy közbenjárására a budapesti bankok a *tisztviselői házépítés megindítására harmincmillió forint kölcsönt ajánlottak fel.* A terv szerint háromezer tisztviselő- és munkáslakást építenek egyharmadrészben Budapesten, kétharmadrészben vidéken. Az építetőknek az összes költségek 60 százalékát bocsátják rendelkezésre. A nagyarányú építkezést még a tél beállta előtt megindítják. A miniszterelnök hozzájárult a tervhez. Hasonló értelemben határozott a szeptember hó 19-iki minisztertanács is.

Minisztertanács.

A kormány tagjai szeptember hó 19-én minisztertanácsot tartottak. A tanácskozás megkezdése előtt Klebelsberg Kunó gróf miniszterelnökhelyettes meghatott szavakkal méltatta Vass József népjóléti miniszter hervadhatatlan érdemeit. A minisztertanács elhatározta, hogy Vass József *édesanyjának és nővérének az elhunyt népjóléti miniszter lakását, életösszeleten rendelkezésre bocsátja.* (A lakás tudniillik egy állami bérházban van.) Ezután Prónay György földművelésügyi államtitkár terjesztette elő jelentését a *varsói agrárkonferencia eredményéről.* Bud János kereskedelmi miniszter pedig bejelentette, hogy a *hatmillió dolláros erporthéti torábbi két esztendőre meghosszabbítást nyert.*

Gömbös Gyula diszpolgár.

Szeptember hó 19-én vette át Gömbös Gyula honvédelmi miniszter diszpolgári oklevelét szülőfalujában, a tolnamegyei *Murgán.* A község határában az előljáróság élén Reich Oszkár, simontornyai fűszolgabíró üdvözölte az édesanyja és nővére társaságában érkező minisztert. A községben, a diadalkapunál, Jankó Ágoston főispán köszöntötte a minisztert, aki válaszában azt hangsúlyozta, hogy csak az a nemzet lesz erős, amely politikájában a *gazdátársadalomra és életében a falura támaszkodik.* Ezután ünnepélyes istentisztelet volt, majd megtartották a diszpolgár-belktató közgyűlést.

Gyékényes és Zákány községek sérelme.

Éhn Kálmán dr., a csurgói kerület országgyűlési képviselője most tartotta meg beszámoló körútját kerületében. Az általános gazdabajok közül különösen két panasz hangzott el a kerület községeiben. Az egyik a gabonajegy-intézményre vonatkozik. A gabonatorvénynek a *bérlőkre vonatkozó rendelkezésével nem tudnak megbarátkozni a gazdák.* Errefelé ugyanis főleg az a kiscgazda adja bérbé a földjét, aki öregség, rokkantság vagy betegség miatt maga már nem tud gazdálkodni. Az ilyen kiscgazdák a 10—15 mázsa bért — amit a bérlőtől kapnak — maguk élik fel, nem adják el és mégis bolettát kell adniok a bérlőknek.

A második panasz a következő: A trianoni határ egy olyan egyenes vonalat húzott a veszélyesen kanyarodó Dráva-határon, amely a *kiscgazdák földjeit derékban vágta el.* Csak Gyékényes és Zákány községekben is legalább 6—800 kiscgazda van, akiknek a kis birtokát így kettészeli a határ, de legalább ugyanennyire tehető azoknak a száma is, akik jogszállv alattvalók lettek, de a birtokuk egy-egy darabja ideát esik.

Már most azok a jogszállv alattvalók, akiknek csak pár hold földjük van ideát, *nem fizetnek adót.* A miénk azonban a Jugoszlávia területére eső földjeik után odaát adozni kénytelenek és így minden kedvezménytől elesnek. A szóbanforgó sérelmet Éhn Kálmán a kormány elé terjesztette.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A Népszövetség közgyűlése.

A Népszövetség közgyűlésének szeptember hó 15-iki ülésén mondotta el Apponyi Albert gróf hatalmas beszédét, melyet lapunk más helyén ismertetünk. Apponyi gróf beszéde rendkívül mély hatást gyakorolt és a külföldi sajtó a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg róla.

A szeptember hó 16-iki ülésén Sciajola olasz delegátus a leszerelést sürgette és annak a nézetének adott kifejezést, hogy az európai államközösség csak lassan és fokozatosan valósítható meg. Curtius német külügyminiszter is utalt a leszerelés kérdésének fontosságára, majd előtérbe állította a kisebbségi kérdést. Az európai államközösség tervére vonatkozólag azt ajánlotta, hogy ezt a kérdést utalják a Népszövetség tanulmányi bizottsága elé. Minulescu román külügyminiszter azt kérte, hogy a Népszövetség szenteljen különös figyelmet a gazdasági bajoknak.

Szeptember hó 17-én, a közgyűlés befejezése után, a lejárati bizottság kezdte meg tanácskozásait és olyan értelmű tervezetet készítettek, hogy nemcsak azt az államot részesítik pénzügyi segélyben, melyet megtámadtak, hanem azt is, amely csupán támadás veszélyében forog. A kölcsön megadásáról a Népszövetség dönt, a kölcsönt a szerződő államok biztosítják. A magyar kormány nevében Tánczos Gábor tábornok bejelentette, hogy a magyar kormány szabadkezelt kíván fenntartani a döntés kérdésében, mert nem nézhet rokonszenven olyan tervet, melynek alkalmazásában nincs szava. (A magyar kormány ugyanis nem tagja a Népszövetség tanácsának.) Ausztria csatlakozott a magyar állásponthoz. Végül is Hollandia javaslatát fogadták el, mely szerint a pénzügyi támogatás háború eseteire is biztosítható, de csupán akkor, ha a tanács úgy találja, hogy a béke más módon nem óvható meg.

Szeptember hó 19-én a politikai főbizottság megkezdte a kisebbségi kérdés tárgyalását. Koch-Weser német delegátus szükségesnek mondotta, hogy a Népszövetség egyik főbizottsága állandóan és rendszeresen foglalkozzék a kisebbségi kérdéssel. Briand francia külügyminiszter nem látja szükségét annak, hogy állandó kisebbségi bizottságot létesítsenek. Hasonló értelemben szólott Benes cseh külügyminiszter. Ezután Apponyi Albert gróf szólalt fel, mert — mint mondotta — nem lehetünk közömbösek hárommillióháromszázezer magyar sorsa iránt. Fogyatékosnak mondotta az eddig követett kisebbségvédelmet és nézete szerint a népszövetségi tanácsnak jogában áll az eddig — kisebbségi ügyekben — követett eljárást megváltoztatni. A kisebbségi állandó bizottság nagy szolgálatot

Rothermere lord koszoruja, melyet Kossuth Lajos halála évfordulójára küldött.

tehetne, mert állandóan figyelemmel kísérné az életet. A szeptember hó 20-iki ülésen hosszabb vita után Motta svájci delegátust választották meg a kisebbségi kérdés előadójaul.

„Olaszország türelmetlenül várja a magyar kérdés megoldását!”

A *Neues Wiener Journal* bécsi lap tudósítója beszélgetést folytatott Garibaldi olasz tábornokkal, Olaszország és Magyarország sorsközösségéről. A tábornok szerint 1848 és 1870 között nem volt az olasz történelemnek olyan figyelemreméltó eseménye, mely ne lett volna kapcsolatos a nemes magyar föld egyik fiának nevével. Megemlékezik a tábornok Kossuthról, Türr Istvánról és Mogyoródyról, majd így folytatta:

— Dicső emlékek és közös ideálok eredménye, hogy ma egész Olaszország őszinte rokonérzettel tekint a magyar népre és türelmetlenül várja a fájó magyar kérdés valamilyen megoldását. Bennünk, olaszokban rendületlenül él a hit, hogy a baráti nemzetet megcsonkító bűnös és igazságtalan békeszerződés megsemmisítésének napja már nem lehet messze.

Masaryk támadása a magyarság ellen.

Masaryk, a csehszlovák köztársaság elnöke, az elmúlt héten a Felvidéken járt és meglátogatta a losonci és kékkői járásokat, amelyek szinmagyar lakossága nagy elkeseredéssel beszél a cseh elnök egyes politikai izü kijelentéseiről, amelyek miatt a prágai parlamentben felelősségre is fogják vonni a cseh belügyminisztert, Masaryk kísérőjét.

Kékkön csak a hatóságok emberei fogadták Masarykot, akinek üdvözlésétől a magyarság teljesen távol tartotta magát. Kékkőről Alsósztrégovára, Madách Imre szülőhelyére rándult át az elnök, ahol koszorut helyezett „Az ember tragédiája” költőjének sírboltjára.

— Nagyrabecsülöm azt, — mondotta Masaryk az üdvözlésre adott válaszában — hogy önök tisztelik Madáchot. Én is tisztetem őt, nem azért, mert szlovák származású, hanem, mert mindig az embert szerette az emberben.

Kinos meglepetéssel hallgatták a magyarok Masaryk szavait, aki egyszerűen szlováknak mondotta a magyarság egyik legnagyobb költőjét és gondolkodóját és nem csoda, hogy az elnök szavai nyomán egyetlen éljen sem hangzott el.

Innen Losoncra utazott Masaryk és kísérete, ahol a szinmagyar város lakossága nevében Giller János dr. tartománygyűlési képviselő üdvözölte, aki kertelés nélkül jelentette ki beszédében, hogy a magyarság nincs jelenlegi sorsával megelégedve.

— Nekünk sem a törvény, sem annak végrehajtása — mondotta — nem adta meg azt, amihez mint eleven élet élő nemzetnek feltétlenül joga van. Mi, többségben lévő magyarok és a kisebbségben lévő szlávok panaszosan tűrjük nehéz gazdasági helyzetünket. Egy hadkölő városba érkezett, elnök ur, ahol a kihült gyárak egy eleven gazdasági multra emlékeztetnek és némaságukkal egy szomorú jövőre figyelmeztetnek.

Masaryk, erre politikai izü választ adott. Azt állította, hogy a régi uralom a tótoknak egyetlen állami iskolát sem adott. De a régi uralom Szlovenszkóból örökre el van távolítva.

Értesülésünk szerint a magyar képviselők felelősségre fogják vonni a prágai parlamentben Szlávok belügyminisztert, mert meggyőződésük szerint az elnök beszédének szövegét ő írta és azt az elnök az ő tudtával és beleegyezésével mondta el.

Földbirtokosok figyelmébe! Akik rövidesen jelentkeznek, azoknak még 30 holdon felül birtokra folyósítottunk 7 és 16 százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I., II., III., helyi nagykamatu tartozásokat illetékméltóan bekonvertálunk. — Helyszini becsítés nem kell. Ingyen felvilágosítást nyújt: **Agrária Részvénytársaság** Budapest, Erzsébet-körút 2.

Szervezzük meg minden faluban a Faluszövetség fiókját!

Igen sok olyan község van még mindig Magyarországon, amelyben a falusi nép gazdasági, szellemi és anyagi fejlődését munkáló egyesület, faluszövetségi fiók, gazdákör vagy olvasóköri nincsen. Pedig, ha valaha szükség volt arra, hogy a falvak földmives népe szervezkedjék, akkor a mai idők parancsolják elsősorban, hogy a földmives népet sújtó gazdasági válság, a különböző falusi bajok ellen a szervezkedést állítsuk csatornába. Mit lehetett volna eddig is tenni, miképpen lehetett volna a jobb és tökéletesebb termelés, a könnyebb értékesítés, a fejlettebb falusi élet jobbá és szebbé tétele érdekében kiverkedni, ha az alázatos kérések és szelidhangu levelezések helyett szervezetekbe és egyesületekbe tömörült, az öntudatos falusi földmives tömegek millióira és millióira mutathattak volna rá a falusi földmives nép hivatott vezéreire.

Amidőn a Faluszövetség a mai nyomorúságok közepette szervezkedésre hívja fel a magyar falvak népét, teszi ezt abban a biztos tudatban, hogy a nép betegségeire orvososságot elsősorban saját maga erejéből merithet. Ez az erő pedig az öntudatos szervezkedésben érvényesülhet a legjobban.

A falusi nép szervezkedésére, gazdasági, kulturális és szociális érdekeinek védelmére és kiharcolására legalkal-

Fiókszövetségek népművelési munkája.

A falusi egyesületeknek, elsősorban a Faluszövetség fiókjainak és taggyűléseinek egyik fontos célja, hogy tagjainak tudását gyarapítsa, művelt, öntudatos és haladó szellemű földmivesteket neveljen. Bár az utóbbi években a vallás- és közoktatásügyi miniszter által hivatalosan szervezett iskolán kívüli népművelési bizottságok feladata a népművelés, mégis igen fontos nemzeti és kulturális érdekek fűződnek ahhoz, hogy a falusi egyesületek is kivegyék részüket a népművelési munkából. Sok helyen a népművelési tevékenységet ugyanis valamelyik arra alkalmas egyesület végzi.

Fiókszövetségeinknek elsőrendű kötelessége, hogy téli kulturális munkájuk tervezetét már most, szeptember hónapban összeállítsák. Ezt legcélszerűbben úgy lehet megoldani, ha a fiókszövetség választmányi ülést tart, amelynek tárgya a népművelési program megbeszélése lenne.

A Faluszövetség ezzel kapcsolatban fiókszövetségeinek figyelmét a következőkre hívja fel:

1. A helyi Iskolán kívüli Népművelési Bizottságok most állítják össze programjukat. Fiókjaink vezetői valószínűleg tagjai a népművelési bizottságnak is. A bizottság munkájában teljes erővel vegyenek részt. Amennyiben látják azt, hogy a bizottság munkáját nagyon megkönnyítené, ha az állandó helyiséggel rendelkező, egyesületi életet élő fiókszövetség támogatná munkájában, ajánlják fel a fiók nevében az előírt népművelési ismeretterjesztő tanfolyamnak, vagy népművelési előadásoknak a fiókszövetség keretében való megrendezését.

2. Ha a Népművelési Bizottság saját hatáskörében rendezí meg a tanfolyamokat és az előadásokat, akkor a fiókszövetség vezetősége hasson oda, hogy az előadások egy részét a fiókszövetség helyiségében tartsák. Amennyiben a fióknak helyisége nincs, akkor a vezetőség kötelessége csupán propaganda a tagok körében, hogy a népművelési bizottság által közhírré tett előadásokat látogassák. Az öntudatos, a művelődés szükségességét ismerő faluszövetségi tagok járjanak elől jó példával a népművelési előadások hallgatásában. A fiókszövetségi tagok ebben is legyenek mintaképei az öntudatos, haladni vágyó falusi polgárnak.

3. A fiókszövetségek vezetői a községi népművelési program összeállításában lehetőleg állítsák be a Faluszövetség részéről kiküldendő központi előadásokat is. Szövetségünk központja ugyanis gondoskodni fog arról, hogy a kellő időben bejelentett kívánságra központi előadót küldjön le. Az előadó költségei nem terhelik a fiókszövetséget.

4. Amennyiben a multban a fiókszövetség teljesen önállóan, a hivatalos népművelési előadásoktól függetlenül szokott rendezni időnként ismeretterjesztő előadásokat, vagy pedig a központot, a gazdasági felügyelőt, külső szakembereket stb. kért fel ilyen előadások tartására, ezentúl ezeket az előadásokat ok-

masabb forma a Faluszövetség fiókjá. A fiókszövetségek alakításához nem szükséges külön alapszabály, amelyeknek jóváhagyása hosszas közigazgatási eljárást igényel, a fiókszövetségek a Faluszövetség alapszabályai szerint működnek, önállóan, a Központ irányítása és utmutatása mellett. Milyen roppant nagy előnyt jelent az, ha a falvak vezetői és a fiókszövetségekben tömörült tagok tudják azt, hogy van az ország fővárosában egy központ, amelyhez mindig bizalommal és ösztönten fordulhatnak.

Azok a lelkes, falujuk sorsát és népük jövőjét szívükön viselő falusi vezető emberek, vagy egyszerű, a szervezkedés jelentőségét átérző falusi polgárok, ha községükben a lakosságot megszervezni, foglalkozásra, felekezetre és társadalmi osztályra való tekintet nélkül egyesületbe tömöríteni akarják, forduljanak bizalommal a Faluszövetség központjához (Budapest, IX., Üllői-ut 1., II. 4.), ahonnan a szervezkedéshez szükséges nyomtatványokat megkapják. A megalakuláshoz harminc jelentkező szükséges. Az alakuló közgyűlésen a Szövetség központi kiküldöttje is megjelenik, aki a Szövetség tevékenységét hosszasan ismerteti. Az alakuló közgyűlésen a fiókszövetség tisztikara és választmánya megalakul és működését megkezdheti.

vetlenül vegyék fel a hivatalos népművelési programba, hogy azok a népművelési hatóságok tudtával, jóváhagyásával tartassanak meg. Csakis így sikerül fiókszövetségeink kulturális tevékenységének elismerését biztosítani.

5. A fiókszövetségek kulturális tevékenységükben a vármegyei népművelési titkárhoz is fordulhatnak. A népművelési titkárok, akik a vármegye székhelyén, vagy a vármegyei házában, vagy a tanfelügyelőség mellett működnek, mindenben támogatják fiókjainkat. A vármegyei titkárok rendelkezésére majdnem minden megyében vetítógépek, diaprojektívák, filmszalagok, rádió, gramofon stb. állanak, amelyeket időnként felváltva kölcsönöznek ki a községeknek. Fiókjaink minél hamarabb jelentsék be igényüket ezekre, amennyiben azok beállítását célszerűnek látják.

A kulturális program összeállítására összehívott választmányi ülés határozatait és az elfogadott programot a legsürgő-

A vásárhelykutas népház avatónemességén megjelent előkelőségek.

Balról-jobbra: Temesváry Imre országgyűlési képviselő, Nagy Gábor főjegyző, Bereck Sándor református lelkész, Olajkár Alajos plébános, Kun Béla országgyűlési képviselő, Sorbán Sándor miniszteri osztálytanácsos.

sebben küldjék fel fiókjaink Szécsényünk központjához. CVF-szerű volna, ha taggyesületeink is hasonlóképpen járnának el. A falvak sok baját és keservét lehet meggyógyítani, ha felvilágosodott, tanult, művelt polgáraink vannak. A faluszövetségi szervezeteknek kötelességük elsősorban, hogy a falusi művelődés zászlóvivői legyenek.

Kilencven ezer pengőt hozott harminkét magyar hold idei gyümölcs-termése.

Országszerte ismeretes a hevesmegyei *Recsk* község határában levő *Kosztka-féle almás*. A gyümölcsöst tizenhét éven keresztül meglehetősen elhanyagolták és így a rovarkártevők és gombabetegségek következtében a termés alig érte el éventenként a *hetven méterházasát* és ennek nagyrésze is férgetes volt. Tavaly új korszak kezdődött a gyümölcsösben, amennyiben hozzáfogtak a legszigorúbb védekezéshez és a gyümölcsfák ápolásához, *ami gyümölcsfánként hét pengő tökébe fektetést igényelt*. Az eredmény meglepő volt, amennyiben a termés *ötszáz mázsára szökkent fel három-öt százalék férgetéssel*. Az idén tovább folytatták az intenzív művelést és a terméseredmény *ezerhét száz mázsára 0,2 százalék férgetéssel*. A termést, tisztasága folytán, egy félben eladták és *kilencven ezer pengőt vettek be érte*. Tekintettel arra, hogy a gyümölcsös összesen harminkét magyar hold terjedelmű, ez óriási jövedelmősségnek felel meg, körülbelül annyi, mint amennyi *több ezer holdas borbirtok jövedelme*. Ezt az országos vonatkozásban rendkívül érdekes példát a múlt héten a miskolci mezőgazdasági kamara rendezésében a Felvidék gyümölcstermelői csoportosan megtekintették, mert egyszerű hallásra az eredményeknek nem adtak hitelt. A gazdák után szeptember 15-én *Prónay György báró, Barcza Ernő és Jakab Oszkár dr.* földművelésügyi, illetve pénzügyminiszeriumi államtitkárok utaztak Recskre, hogy a helyszínen győződjenek meg a gyümölcstermelés óriási lehetőségeiről és *ezek alapján a gyümölcstermelők érdekeiben intenzívebben folytassák a hivatalos propagandát*.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A csávézásnál előforduló hibákról.

Irta: Urbányi Jenő dr.

Sokat hallani a gazdákat panaszkodni, hogy összele megcsávézták a buza vetőmagot és mégis köüszögös (büdös-üszögös, kenő- vagy zsíros üszögös) termést arattak. Ilyenkor a köüszög megjelenését legtöbbször a csávézó szer rossz minőségének igyekeznek betudni s arra ritkán gondolnak, hogy a *csávézási munkálatoknál gyakran előforduló gondatlanságból származó hibákban keressék a bajt*. Pedig, ha utána kutatnának, mind a bizonyban abban találnák meg a baj okát. Éppen ezért nem lesz szükségtelen, ha röviden megismerjük a csávézás helyes eljárását és mindazokat az okokat, melyek a csávézás dacára is köüszögös termést eredményeznek.

Mint ismeretes, a buzaköüszög leküzdésére kétféle eljárás van a gyakorlatban elterjedve. Az egyik a *nedves eljárás*, amikor a vetőmagot oldatokkal kezeljük, a másik pedig a *száraz eljárás*, mikor a vetőmag felületét finom porral vonjuk be. Az előbbi a tulajdonképeni vetőmagcsávézás, az utóbbi pedig a vetőmagporozás. Mindkettőnek célja az, hogy a buza köüszög gombájának a mag felületére, barázdájába és szakállába tapadt szaporodó sejtjeit, a *köüszög spóráit*, ártalmatlanná tegye, vagyis, hogy a vetőmagot a rájuk tapadt kórokozótól megvédjé, fertőtlenítsé.

A kórokozóznak a megölése a kétféle eljárásnál más és más időben történik meg. A nedves eljárásnál azon idő alatt, míg a vetőmag az illető csávézó oldatban ázik (csávézási idő), a porozásnál pedig a talajban megy végbe, ha a talaj összetétele és nedvességi állapota a talajba került beporozott vetőmagon levő köüszögölő port

olyan kívánatos oldatba hozza, hogy az a vetőmagra tapadt köüszögspórákat el tudja pusztítani. Tehát itt is oldat formájában hat a használt szer.

A nedves csávézási eljárások közül a legalkalmasabb és legtekélyesebb eljárás az ugynevezett *Linhart-féle kosaras csávézás alkalmazása higanyos csávézó szerekkel*. Ez egy áztató eljárás, amikor a vetőmagot nem közvetlenül a kádban levő csávézó oldatba öntjük, hanem azt zsákkal bélelt vesszőkosarakban súlyesszük bele az előírt időtartamig. A csávézási időtartam leteltkor azonnal ki lehet emelni a kosarat a kádon keresztül helyezett két lécre, ahonnan a csávézó oldat a legrövidebb idő alatt visszafolyik a kádba. S ha ehhez az oldathoz minden mázsa vetőmag megcsávézása után a megfoglyatkozott oldatmennyiségét pótoljuk (ez 100 liternél 16 liter szokott lenni), a már használt oldat a hiánypótló oldattal együtt háromszor is használható. Ezzel szemben a közönséges kádcsávézásnál, ha azt akarjuk, hogy a csávézási idő pontosan betartassék, akkor az oldatot egy csapon kell kiengedni, amiért természetesen sok oldatra lesz szükség, tehát drága eljárás, vagy pedig a megcsávézott vetőmagot a kádból kell kilápatolni. Ebből természetesen baj származhatik, mert az utolsó lapát vetőmag az előírtnál sokkal hosszabb ideig ázott a csávézó oldatban. Ez pedig a mag csirázóképességének ártalmára lesz.

Egyik leggyakrabban elkövetett hiba éppen az, hogy nem veszik figyelembe a szer használati utasításában feltüntetett *csávézási időtartamot*. Ezzel pedig sokszor nagy bajt lehet okozni, mert a szer csak az ott feltüntetett idő alatt képes előlmi a spórákat. Ha rövidebb ideig hagyjuk ázni a magot, akkor a spórák életben maradnak és a termés köüszögös lesz, ha pedig az előírtnál tovább marad az oldatban, az káros hatással lesz a mag csirázására. Ez az ugynevezett *tuicsávézás*.

Ha végignézzük a modern, biztos hatású, higanyos csávézószerek között, azt fogjuk látni, hogy ugy vannak elkészítve, hogy azok használatakor *legfeljebb 10—15 percig kell csak a magot a csávézó oldatban hagyni*. Ez igazán olyan rövid idő, hogy a gazdának sohasem lehet anynyi dolga, hogy a tökéletes és eredményes munka érdekében anynyi időt ne tudjon erre áldozni.

Még gyakrabban követnek el hibát a gazdák az oldat készítésénél. Sajnálják a fáradságot, hogy a vízmennyiséget és a hozzá szükségesét szer mennyiségét pontosan lemérjék, pedig a használati utasításban előírt töménységű oldatot csak úgy tudjuk elkészíteni, ha mindenkor mindent a legpontosabban lemérünk, mert bizony a legtöbb szernél ugy van, hogy a *csávézó oldat csakis abban a töménységben bír megfelelő hatóképességgel, amilyen töménység a használati utasításban fel van tüntetve*. Ha megfelelő mennyiségű vízbe az előírtnál kevesebb szer kerül, hibáig oldatot kapunk, ami nem lesz képes a köüszögspórákat előlmi és a termésünk, a csávézás dacára, köüszögös lesz, ha viszont több kerül bele, ugy az előírtnál töményebb, erősebb lesz s minthogy ezek a szerek nagyrészt mérgeanyagok, mérgező hatással vannak a magvak csirázóképességére. Ez pedig az ugynevezett *agyoncsávézás*.

Vannak gazdák, akik 2—3%-os rézgáliccal csávéznak akkor, amikor ugyanazt az eredményt 1/2—1%-os oldattal is elérhetnék. Természetesen ilyenkor azután előfordul 30—50%-os csirázási károsodás is.

Mint ismeretes, a megcsávézott magot szikkadás, száradás céljából egy arasznyi magasságban száraz, szelős helyen kell széttergetni, mert a nyirkos nedves magot a vetőgép kanala nem dobja ki, hanem hozzátapad. Ez a szárítás sem vesz sok időt igénybe akkor, amikor a mag csak 10—15 percig ázik a csávézó oldatban. Mert hisz ez alatt az idő alatt olyan kevés nedvességet vesz fel a mag, hogy a vetésre alkalmas szikkadt állapot már néhány óra alatt elérhető. Sajnos, abban a hitben vannak a gazdák, hogy még ma is olyan sokáig kell szárítani a csávézott vetőmagot, mint a múlt század közepén, amikor a nagynevű *Julius Kühn* a rézgálicsávézást a gyakorlatba

bevezette. Ekkor ugyanis 12—16 óráig áztatták a magot, amennyi idő alatt az jóformán ki is csirázott. Ekkor természetesen a szárítás hosszú időt vett igénybe.

Hibát követnek el a gazdák akkor is, amikor a megcsávázott magot kitegergetik arra a helyre, ahol azelőtt a csávázatlan vetőmag állott garmadában, vagy pedig, amikor a megszáradt vetőmagot ugyanabba a zsákba merik vissza, amelyikbe a csávázás előtt volt. Nem gondolnak arra, hogy mindkét esetben a padozaton vagy a zsákon életképes kőszögspórák vannak megtapadva, amit szabad szemmel nem is látni. És ha a mag ismét oda kerül vissza, azok rátapadnak, vagyis a csávázás után ismét életképes spórák kerülnek a magra, aminek következtében a csávázás dacára is kőszögös termés lesz az eredmény. Miért? Mert a csávázással csak azok a spórák öletnek el, amelyek akkor voltak a magon tapadva, amikor a csávázó oldatba kerültek, a később rájuk tapadt spórákra az már kihatással nem lesz. Ilyenkor azt kell csinálni, hogy a vetőmag szikkasztására, illetve szárítására kijelölt helyet a használatban lévő csávázó oldattal gondosan fel kell mosni, azokat a zsákokat pedig, amelyekbe a megcsávázott vetőmagot fogjuk bemenni, előzőleg hasonló csávázó oldatban jól ki kell mosni és csak azután szabad azokat a használatnak átengedni. Megjegyezzük, hogy nagyon forró vízzel való mosás is eredményes lesz.

Utólagos fertőzés gondatlanságból a vetőgéppel is okozható, ha azzal előzőleg fertőzött magot vetettek. Ezért a vetés megkezdésekor ajánlatos a vetőgépet is nagyon forró vízzel kimosni. Csávázószer használata erre nem mindenkor ajánlatos, mert azoknak mérges volta esetleg a gép fémkatrészeire maró hatással lesz. Mindezeket a gazdák, sajnos, rendszeren figyelmen kívül szokták hagyni.

A leggyakrabban előforduló hiba pedig az, hogy a csávázás ideje alatt nem szokták az oldat felszínét uszó, könnyű, kőszögös szemeket az ugynevezett puffancsokat megfelelő lyukas kanállal vagy szitával lemerni, holott ezek a puffancsok, ha bent maradnak a csávázott vetőmag között, nagy bajt okozhatnak. Ezekbe ugyanis az oldat nem tud behatolni és belsejükben a spórák életképesek maradnak. A puffancsok azután a vetőgép kanálai között széttörve utólagosan fertőzik meg a gépen keresztül a már megcsávázott vetőmagot. Ha meggondoljuk azt, hogy egy ilyen kőszögös puffancsban kb. négy millió kőszögspóra van, elképzelhető az, hogy egyetlen ilyen puffancsok a vetőgépbe való széttörése milyen nagymértékű utólagos fertőzést okozhat, aminek következménye megint — dacára a csávázásnak — kőszögös termés lesz.

Vannak gazdaságok, ahol a vetőmagot a csávázó oldattal csak kannákból locsolják meg (halomcsávázás vagy permetező eljárás), ami természetesen nem tökéletes eljárás, mert az oldat nem mossa teljesen körül a magvakat, továbbá mert a kőszögös puffancsokat sem lehet lemerni. Ez utóbbi eset fennáll a vetőmagporozás esetében is. Ezért erősen fertőzött búzát sohasem szabad porozni, hanem csakis a leggondosabb munkával végzett nedvesen csávázni. S ebből a szempontból gondos munkát csak akkor végzünk, ha azalatt, míg a mag a csávázó oldatban ázik, azt többször jól felkeverjük. Először azért, hogy a magvak az oldattal jól körülmossanak és hogy a kőszögös puffancsok feltétlenül az oldat felszínére szálljanak. Ha a keverést egymásután többször elvégezzük és a puffancsokat az utolsó szemig lemerjük, akkor az ebből eredő hátrányokat és károkat sikerülni fog kiküszöbölni.

Végezetül a rézgálic használatára vonatkozólag itt csak annyit tartunk szükségesnek megjegyezni, hogy az nem mindenkor és minden helyen nyújt a gazdának a kőszögspórák szemben biztos védelmet. Ugyanis, ha a rézgálic-oldat nagyon puha vízzel készül s a rézgálicel megcsávázott vetőmag olyan talajba kerül, amely humuszsvaban, szénsvaban stb. igen gazdag, akkor a buzaszemekről és a spórákról az őket burkoló réz ki fog oldódni, aminek

következtében a kőszögspórák visszanyerik csirázóképeségüket s a rézgáliccsávázás dacára a kőszög s a vetésben nagymértékben fog jelentkezni. De előfordulhatnak olyan esetek is, hogy az egyes tényezők kedvező összejárása következtében a rézgáliccsávázás is tűrhető eredménnyel fog nyújtani. Mint említettük, a tulesávázás és agyoncsávázás a rézgálicnél igen gyakori jelenség. Még 1%-os oldat használatakor is akkor, ha a vetőmag héja a cséplés alkalmával nagyon repedezetté vált, miáltal a rézgálicnek a magba jutása könnyebben történvén meg, a csirázásra való káros befolyás is nagymértékben fog bekövetkezni.

Apró jó tanácsok.

A tengeriszár — ha a tengeri letörése után megtépjük és bezsombolyázzuk — igen jó takarmány, mit az állatok szívesen fogyasztanak. De nem szabad a tépéssel addig várni, míg a tengeriszár egészen kiszáradt, hanem — ismétlem — a tengeritörés után azonnal kell eszközölni, míg annyi nedvesség van a szárbán, hogy a veremben jól be tud fűledni.

Takarmányfélék termelése a mai rossz gabonaárak mellett különösen érdemes áttérni. Ha a kenyérgabonával bevett terület egy részét takarmánytermelésre fordítjuk, reá fogunk jönni arra, hogy a takarmánytermelés megajvítja a talajt, lehetőséget nyújt a haszonállatok jobb táplálására, nagyobb tömegben termelődik a trágya s így igen sok esetben a lecsökkentett gabonaterületen legalább ugyanannyi gabonát fogunk termelhetni, — olcsóbban és jobban — mint amennyi gabonánk akkor termelt, mikor a takarmánytermelésre földet még nem áldoztunk.

Ha szeptember végén tulszáraz a talaj, akkor helyesebb az őszi árpa vetését október elejére halasztani, mint kitenni annak, hogy kicsirázzék s utána kiszáradjon.

A tengeri törésnél ajánlatos az éretlen, zsenge csöveket különválasztani és feltakarmányozni, még mielőtt megpenészednének. Az éretlen csöveknek semmiesetre se szabad a görbeba kerülniök, mert megpenészednek és romlásba viszik az érett csöveket is.

A burgonyánál fiasodás jelentkezik a hosszú nyári szárazságot követő esők nyomán. Így sok lesz az éretlen és nehezen eltárolható burgonya. A burgonya válogatásánál és elraktározásánál tehát nagy óvatosságra lesz szükség. Az elraktározott burgonyát többször meg kell tekinteni és szükség esetén átválogatni.

Az elválasztott csikónak a legelőjárásán kívül adjunk zabból 2,5 kilogrammot, borsóból, lóbab és olajpogácsák keverékéből pedig 0,5 kilogrammot, továbbá 3 deka szénsavas meszet, hogy izomzata és eszontozata jól fejlődjön.

Hizólkörleket érdemes most beállítani, mert januárban szoktak és értékesítési viszonyok legkedvezőbbek lenni.

A legelőn feljavított mustabirkákat és a számfelötti juhokat még a beteleltetés előtt lesz jó értékesíteni, mert a téli tartás költséges.

Az őszi érésű alma- és körtefajták leszedésénél nagy vigyázattal járjunk el. A gyümölcsöt úgy kezeljük, mintha tojás volna; ütődés, nyomás, ne érje, mert a foltoszátt tett gyümölcsöt nem tartható. Az asztalra szánt ringlót és szilvát is kézzel szedjük, míg a feldolgozásra szántat teljes érés után a fa alá terített lepedőre lerázzhatjuk. A diót se szabad husángokkal leverni, mert így a jövő évi termés biztosító galtyak és rügyek nagy részét is leverjük.

Villanyerőre berendezett homoru borotva köszörülés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acéláru raktár
FLASNER LAJOS késműves és működőörülde
Budapest, VIII., József-körut 17. szám.
Köszörülés és javítás olcsó áron. Lónyirógépek javítása és eladása.
Vidéki rendeléseket 24 órán belül eszközöl.
Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül!

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

Október hó 1-től hivatalosan jegyzik a tőzsdén a vetőmagvak árát is.

A tőzsdetanács szeptember hó 15-én Végli Károly elnöklésével tartott ülésében elrendelte a *biborherce, a tavasi bükköny, a szőszbükköny, a lenmag, a tökmag, a napraforgómag, a kék mák, a muharmag, a csillagjurt, a borsóka, a babok, lenesék és szárított répaszelet árának a tőzsdé hivatalos árjegyzőlapjában folyó évi október hó 1. napjától való jegyzését. Kimondotta továbbá, hogy az eddigi burgyonamegjelölések helyett ezentul „Vahlmann ipari és étkezési”, „Krauser ipari és étkezési”, valamint „Ella”, „nyári rózsza” és „őrszi rózsza” megjelölésű burgyonafajták árát fogja jegyezni.*

Háziipari tanfolyamok a győri kerületben.

A földmivvelésügyi minisztérium az 1930—31. évben rendezendő háziipari tanfolyamokat előjegyzésbe tette, miért is a *m. kir. háziipari felügyelőség* felhívja mindazon községeket, egyesületeket, erkölcsi testületeket, melyek az 1930—31. év telén háziipari tanfolyamok rendezését óhajtják, hogy ezirányú kéréseiket *f. éri szeptember 30-ig adják be.* A tanfolyamok munkanyaga *kosárfonás (fűtárcsaszövből), gyékényfonás és szövés, szalmafonás és seprőkötés, tengericsuhéfonás, fafaragás (gazdasági szerszámkészítés), vászonszövés, női kézimunka (csipkerés, hímzés), fehérnemű- és felsőruhaszabás-varrás.* E fentebb felsorolt munkákör valamelyikéből, esetleg többől is (külön férfiak, külön nők részére) kérelmezhető tanfolyam, kivánatos azonban, hogy olyan tárgy tanfolyam kérelmeztesse, melyhez a nyersanyag helyben vagy a közeli környéken kellő mennyiségben rendelkezésre áll. A tanfolyam engedélyezése iránt a földmivvelésügyi minisztériumhoz címzett bélyegtelen kérvények a *M. kir. Háziipari Felügyelőséghez (Győr, Zrínyi-utca 6. sz.)* adandók be.

Kiállítás Budafokon.

A budafoki kiállítást és mintavásárt szeptember hó 27-én nyitja meg Bud János dr. kereskedelemügyi miniszter. A kiállításnak és mintavásárnak kulturális, kézmű- és gyáripari, borsászati, kertészeti, güműteltermelési, szőlészeti, mezőgazdasági, fajbaromfi tenyésztési és háziipari osztályai lesznek. A gazdasági jellegű osztályokon résztvesznek a környező községek is.

A tejtermelő gazdák küldöttsége a földmivvelésügyi miniszternél.

A tejtermelő gazdák szeptember hó 10-én tartott értekezlete úgy határozott, hogy állásfoglalását és kéréseit felterjesztésben hozza a földmivvelésügyi miniszter tudomására és ezt a felterjesztést küldöttség adja át a miniszternek. Ennek a határozatnak megfelelően a földmivvelésügyi minisztert az OMGE tejgazdasági bizottságának nagyobb küldöttsége kereste fel újnépi Elek Ernőnek, a bizottság elnökének vezetésével, aki beszédeiben a miniszterre hathatós és erőteljes támogatását kérte a tejkérdésben és átadta az előterjesztést, amelyben a *tejtermelő gazdák a minisztérium megfelelő intézkedését kéri a tejtermelő árának a vállalatok részéről tervezett leszorításának megakadályozására.* A felterjesztés tartalmát Konkoly-Thege Sándor dr. főtitkár ismertette részletesen a miniszter előtt. Mayer János földmivvelésügyi miniszter örömeinek adott kifejezést, hogy a tejtermelő gazdák közvetlen érintkezést keresnek vele ebben az ügyben, amelynek fontosságát átérzi és ezért, amennyire a rendelkezésre álló eszközök megengedik, *mindent el fog követni az előadott kérések támogatására és a tejtermelés helyzetének javítására.* Részéről is halaszthatatlanul szükségesnek minősítette olyan lépések megtételét, amelyek a tejkereskedelem és ipar okserüi racionalizálása mellett a termelői és fogyasztói ár közötti különbséget csökkentésé lehetővé teszik és ezáltal a termelőknek fizethető árat növelik. Ezután a küldöttség tagjai világitottak meg egyes részletkérdéseket és tekintettel a tejszerződések küszöbön álló lejáratára, a miniszter mielőbbi hathatós intézkedését kérték.

Keményseprővel találkozók szerencse, de még nagyobb szerencse osztálysorsjegyet vásárolni. A sorsjegyek száma 84.000 a nyereményeké 42.000, tehát minden második sorsjegynek nyerni kell! Az emberi élet szerencsére, véletlenül van berendezve, próbáljuk hát ki a szerencsénket az osztálysorsjeggyel, annál is inkább, mert se szeri, se száma azoknak az embereknek, akik ezen az úton vagyhoz jutottak. Akiben van egy cseppnyi élelmesség, az nem mulasztja el az alkalmat!

Ünnepségek Kossuth Lajos halála napján. Budapesten, a Kerepesi-temetőben szeptember hó 19-én, Kossuth Lajos halálának százhuszonnyolcadik évfordulóján kegyeletes ünnepség volt. Az ünnepségen több, nagyszámu küldöttség jelent meg a Kossuth-mauzóleum előtt. Az Egyesülegspárt tagjai közül Rubinek István, Szabó Sándor, F. Szabó Géza, Kontra Aladár, Meskó Zoltán, Maday Gyula, Barabás Samu, Csontos Imre, Erdélyi Aladár, Madarász Elemér, Urbanics Kálmán voltak jelen s a Faluszövetséget Weis István dr. miniszteri tanácsos, igazgató képviselte. A főváros koszoruját Ripka Ferenc főpolgármester helyezte el kegyeletes szavak kíséretében a mauzóleum lépcsőjén, míg Hegyemegi Kiss Pál képviselő Rothermere lord megbízásából hatalmas nemzeti színű szalaggal díszített koszorút helyezett a sirra. A főváros koszoruját Némethy Béla tanácsnok helyezte el a mauzóleumban. Az ünnepség a Szózat és a Kossuth-nóta éneklésével ért véget.

Inségadót vetnek ki Győrben az ötezer pengőnél nagyobb jövedelmű egyénekre. Ébert Geza, Győr város pénzügyi tanácsnoka, szabályrendelet-tervezetet készített, amely szerint a munkanélkülieken való segítés céljából inségadót vetnek ki a város mindazon lakosára, akiknek jövedelme évente *ötezer pengőnél nagyobb.* Az inségadót a legutóljára megállapított adó alapján vetik ki. A szabályrendelet-tervezetet a város legközelebbi közgyűlésén tárgyalja.

Építik a leégett Kisszölöst. Nemrég történt, hogy a devescvi járásban lévő Kisszölös község hatalmas tűzvész következtében majdnem teljesen leégett. A tűzvészhez az egész környék tűzoltósága kivonult és órákig tartó megfeszített munkával sikerült a tüzet megfékezni, de leégett tizenegy lakóház, huszonnyolc gazdasági épület, több száz baromfi, tizenkét sertés, az egész évi takarmány és a padlásokon felhalmozott gabona is odaveszett. A *kár százezer pengő körül volt.* Schandl Károly dr. a devescvi kerület országgyűlési képviselője személyesen felkarolta a szerencsétlenül járt szőlősiek ügyét s sürgős segítséget kért Mayer János földmivvelésügyi minisztertől és Dreher Imre államtitkártól a tűzkárosultak számára. Schandl Károly közbenjárására a szövetkezeti intézmények is anyagi támogatásban részesítették a tűzkárosultakat, úgyhogy a *község újjáépítése már megindult és remélhető, hogy a tél beállta előtt tető alá kerül minden kisszölösi gazda háza.*

Vass József halála és az eltört zászlóság. Vass József népjóléti miniszter tragikus halálával kapcsolatban Kőszegszendrőhelyen felelevenítették azt az esetet, amely a község tűzoltóságának zászlószelvénye ünnepén történt. A tűzoltóegylet meghívta Vass József minisztert a szeptember hó 7-iki zászlószelvényezésre. A miniszter meleganug levélben köszöntö meg a meghívást, a zászlóság elhelyezésével a főszolgabíró bizta meg s egyuttal a tűzoltóegylet javára ötven pengőt küldött. A zászlószelvényezés a miniszter zászlóságát Horváth Andor főszolgabíró rövid beszéd keretében be is verte, de amikor a főszolgabíró az utolsó kalapácsütést mérte a szögbe, *annak feje hirtelen letört.* A kétszázharminc zászlóság közül Vass József miniszter volt az egyetlen, amely a rudba való beverés alkalmával eltört. Az ünnepséget követő éjszaka meghalt a miniszter.

A bihari főispán elismerése a gazdáknak. Bihar vármegye törvényhatósága a napokban tartotta évnegyedi közgyűlést, amelyen Vay László báró főispán napirend előtt arról a veszteségről beszélt, amely az országot Vass József népjóléti miniszter tragikus halálával érte. Azután megemlékezett a főispán a *gazdaközönségnek hazafias mérséklettel eltelt magatartásáról, amellyel a gazdaközönség a terményárak ujjabb csökkenésével járó súlyos gazdasági válság közepette is viseltetik a kormányzattal szemben és a legnagyobb elismeréssel szolt a nélkülözöttek között kitartó magyar földmivvelők százezernyi tömegéről.* A főispán ezután átadta a kormányzó kitüntetésait a megye főtisztviselőinek.

Kitüntetett körjegyző. Balogh János körjegyzőnek, Szendehely és Nőtincs nógárdmezei községek jegyzőjének a kormányzó a negyedik osztályu magyar érdemkeresztet adományozta. A díszes kitüntetést a községek együttes díszközgyűlésén adták át az ünnepelt körjegyzőnek.

Zászlószentelési ünnep Gyömrőn. A gyömrői polgári és gazdakör zászlószentelési ünnepsége és a gyömrői hitelszövetkezet székházavatása fényes külsőségek között, diszközgyűlés és istentisztelet keretében folyt le az elmúlt héten. Az ünnepségen Mayer János földmívelésügyi minisztert Grabovszky Miklós dr. helyettes államtitkár képviselte, aki Schandl Károly nyugalmazott államtitkár, az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatójával együtt érkezett meg Gyömrőre. Először a római katolikus templomba vonult a nagyszámu és előkelő közönség, ahol Prause József plébános magasszárnyalású beszéd után felszentelte a gazdák új zászlaját. A zászlóanyai tisztet Teleki Tiborné grófnő, született Széchenyi Alisz grófnő töltötte be. Az egyházi ünnepségek után tartották meg a diszközgyűlést, amelyen többek között résztvettek és felszólaltak Teleki Tibor gróf országgyűlési képviselő, Grabovszky dr., a miniszter képviselője, Horthy István nyugalmazott lovassági tábornok, a kormányzó testvérhátija, Schandl Károly, az OKH vezérigazgatója, vitéz Teleki Béla gróf, felsőkubini Meskó Rudolf járási főszolgabíró, Hoyos Béla gróf, Simon Mihály főjegyző, Rakó József, a gazdakör elnöke, Konrád Gyula titkár, Nagy Sándor dr., a Faluszövetség kiküldöttje és a környéki községek gazdátársadalmának népes küldöttségei, valamint a helybeli gazdák és polgárok nagy számban. A szép ünnepség után szakteritikes bankett volt, amelyen sok pohárköszöntő hangzott el.

Megmentette a kis gyermeket, de önmaga meghalt. Megrendítő szerezéselenség történt a napokban Kistelek községben. A vasúttaloms mellett a kocsitton beszélgetésbe merülve álldogált Bánfi Józsefné hatvanéves asszony és Szabó Mihály hétéves kislfi. Az uton Kun Szabó Flórián kistelki lakos deszkával megrakott szekere haladt és az özevegasszony csak az utolsó pillanathan vette észre a közeledő szekeret. Bánfiné a gyermeket előlkte a lovak elöl, ő maga azonban már nem tudott elugrani s a szekér kerekéi alá került. Bánfiné életével fizetett önfeláldozásért, mert olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy másmnap a szegedi kórházban meghalt.

Újabb kommunista ügynököket fogott a rendőrség. Alig néhány héttel ezelőtt fogta el a főkapitányság a magyar kommunisták fővezérét, Földes-Feldmann Pál csepeli gyárigazgatót s a megindult nyomozás most ismét eredményre vezetett, mert egyszerre három kommunista ügynök jutott a rendőrség kezére. A hatóságok megállapították, hogy az utóbbi időben elfogott kommunistákat titkos forrásból rendszeresen élelmeztek, sőt pénzzel is ellátták. A nyomozás megállapította, hogy a bécsi Rote Hilfe (Vörös Segély) ügynökei segélyezték a kommunistákat és az ügynökök tartották fenn az összeköttetést Bécs utján a moszkvai kommunista központtal. A rendőrség a nyomozás során rájött, hogy a budapesti kommunisták segélyezését Martos Flóra vegyész, a Shell-olajvállalat egyik alkalmazottja végezte. Martos Flóra közel egy éve állott a Rote Hilfe szolgálatában, segítőitársai Weisz Henrik 21 éves izraelita magánhivatalnok és Kálmán Imre 21 éves izraelita egyetemi hallgató voltak. Martos Flóra és társai futár utján kapták a pénzt Bécsből s mindhárman résztvettek a kommunista összeesküvés megteremtésében. A rendőrség a három kommunistát letartóztatta.

Népházavátás a vásárhelykutasi tanyákon. Szeptember hó 14-én avatta fel a Pusztafutasi Olvasóegylet a földmívelésügyi miniszter anyagi támogatásával felépített és Horthy Miklósról elnevezett népházát. Az ünnepségen megjelentek: a földmívelésügyi miniszter képviselője Sorbán Sándor miniszteri osztálytanácsos, Temesváry Imre és Kun Béla országgyűlési képviselők, Rodnóti István, a Faluszövetség titkára, Endrey Béla polgármesterhelyettes, Lázár Lajos és Lázár Dezső gazdasági főtanácsosok, Horváth József tanfelügyelő, Kokovay János r.-kat. világi elnök, Nagy Gábor főjegyző, Ernyey István örökös törv. hat. bizottsági tag és még többen. Az ünnepségek istentisztelettel kezdődtek. Utána a népház udvarán tartott diszközgyűlést a „Pusztafutasi Olvasóegylet”. Kun Béla országgyűlési képviselő és Horváth József tanfelügyelő szavai után két márvány emléktáblát lepleztek le, egyiket Horthy Miklós kormányzó, a másikat Mayer János miniszter emlékére. A diszközgyűlés a népház nagytermében közebbdel fejeződött be.

A Budapest külső ferencvárosi új római katolikus templom, melyet Serédi Jusztinián hercegprímás szentelt fel.

Új templom a fővárosban. A napokban készült el Budapesten az Üllői-ut és Eeseri-ut sarkán a külsőferencvárosi egyházközség új plébánia-temploma. Az új templomot, amely egyike a főváros legszebb templomainak, szeptember 14-én, vasárnap szentelte fel Serédi Jusztinián dr. bíboros-hercegprímás. Az ünnepségen megjelent Erzsébet királyi hercegnő is, akit Ripka Ferenc főpolgármester és Berzel Jenő alpolgármester fogadott. A szentelés szertartása után Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás beszédet mondott, amelyben a mai válságos időknek Krisztus szellemében való türelmes átélését hirdette. A hercegprímás ezután szentmisét mondott az új templomban, majd résztvett az ünnepi ebéden, amit az egyházközség a templomszentelés ünnepére rendezett.

Megvertük az osztrákokat Bécsben. A magyar válogatott labdarúgó csapat szeptember hó 21-én, vasárnap játszotta bajnoki döntőmérkőzését Bécsben az osztrák labdarúgókkal. A magyar csapat ez alkalommal gyönyörűen szerepelt és kiközörlte azt a hatalmas csorbát, amellyel tavasszal a Budapesten tartott magyar-olasz mérkőzésen szenvedett. A magyarok fölényes játék után 3:2 arányban győzték le a válogatott osztrák csapatot.

A Faluszövetség szervezkedése Nagyfűged községben. Szeptember hó 14-én nagyszabású szervezkedő gyűlést tartott a hevesmegyei Nagyfűged községben a Faluszövetség. A gyűlésre a szövetség képviselőitében Meskó Zoltán ny. államtitkár, társelnök és Szekeres László főtitkár utaztak le. A gyűlést Nagy József kiszgázda nyitotta meg. Meskó Zoltán beszédében a falusi földmívelésnép helyzetét ismertette, hangsúlyozván, hogy az árdrágító kartelek működésével szemben csak a földmívelésnép szervezkedése veheti fel a küzdelmet. Szekeres László a szövetség szervezetét és tevékenységét vázolta és ismertette azt a munkát, amelyet a falusi fiókszövetségek kifejtenek. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az egybegyűlték egyhangulag kimonodták a helyi szövetség megalakulását. A tisztikart a következőképpen választották meg: Elnök: Andorko Zoltán gazdasági felügyelő, alelnökök: id. Szőke Mihály és Juhász István kiszgázdák, pénztárnok: Sipos Mihály, háznagy: Juhász István rédei, titkár: Nagy József, ellenőrök: Letik József és Szőke Antal. Választmány: Fricz József, Vig Móric, Misik János, Bence István, Kiss István Imre, Sipos Imre, vitéz Balog József, Balog Pál, Kovács Pál és Farkas István.

Felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönség figyelmét az 1884. óta fennálló Nagy Ignác budapesti cégre, melynél ugy a szőlő-, mint a borgezdaságban szükséges gépek, eszközök, valamint borkezelési anyagok legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők. A cég az 1928. évi Szombathelyi Mezőgazdasági és Ipari Kiállításon aranyéremmel, valamint az 1930. évi Tavaszi Mezőgazdasági- és Állatvásáron díszoklevéllel lett kitüntetve.

Népházavítás Tinnyén. A „Tinnyei Műkedvelő Társaság” tízezes működésének legszebb eredményét, a jórésben előadásainak jövedelméből felépített modern kulturházat, szeptember hó 14-én, vasárnap avatta fel ünnepi előadás keretében. Pohl Sándor dr., gödöllői th. főszolgabíró nagyhatalú avatóbeszéde után, a nívósan betanított együttes Erdélyi József Leánykérő című népszínművét és Farkas Imre daljátékát, a Debrecenbe kéne menni-t adta elő. A szereplők közül kiemelkedtek dr. Vargha Jenőné, dr. Pohl Sándorné, Gaál Iván, Gaál Andor, Szedlacsek József és Herner István. A zenekar Nemesszeghy István tanár, karnagy vezetése mellett igen szépen látta el a darabok kíséretét. Az avatóünnepségen nagyszámu és előkelő közönség vett részt az egész járásból. A földmivélségi minisztert Tobak Lajos dr. miniszteri titkár, Pest vármegye főispánját Tóth Kálmán dr. biai főszolgabíró képviselte. Jelen volt Bozsányi Lukács dr., Pest-vármegye Iskolánkülső Nép-mivélségi Bizottságának titkára is, valamint a biai került népszerű orsz. képviselője F. Szabó Géza dr. ny. főispán. A népház Sárközi József budapesti építész magyaros stílusú terve alapján épült.

Négyszázmillió lira a közmunkákra Olaszországban. Az olasz kormány legutóbb nagyszabású mozgalmat indított a munkanélküliség leküzdésére. A minisztertanács *négyszáz millió lirát* (körülbelül tizenöt millió pengő) szavazott meg új közmunkákra, amelyet haladéktalanul megkezdettek. Elsősorban utakat és vasutakat építenek. A megindult közmunkák *százhatvanezer munkanélkülinek* adnak kenyeret.

Borzalmas gyilkosság Nyiregyházán. Még szeptember elején történt, hogy Nyiregyházáról nyomtalanul eltűnt Stark Andor, az Ehrenfeld-fatelepe cégvezetője. Starkot családjá mindenítt kerestette, de három hétig nem akadtak nyomára. Szeptember 20-án Bogár Mihály talygács elmondotta, hogy Stark eltűnése után látta, amint Klein Sándor, a *fatelepe egyik tisztviselője a telep egyik régőnél a földet taposta, majd pedig néhány nap múlva a letaposott földre egy óriási deszkahalmot rakatott.* A vallomás után azonnal eltávolították a deszkákat s megkezdtek az ásatást, amely váratlan eredménnyel végződött. *Alig egy méter mélyen ugyanis rábukkantak Stark Andor összekötözött holttestére.* A rendőri bizottság megállapítása szerint, a gyilkosság valószínűleg Klein követte el, többedmagával, Klein ugyanis szeptember 16-án eltűnt Nyiregyházáról, a nyomok Budapestre vezettek, ahol azonban a főkapitányság megállapította, hogy Klein néhány napi tartózkodás után külföldre szökött. Erélyesen nyomoznak a gyilkossággal gyanúsított tisztviselő után.

Végrehajtották a dunaföldvári jegyzőt. Közölték, hogy a székszárdi törvényszék Huber Ferenc dunaföldvári főjegyzőt különféle szabálytalanságok miatt letartóztatta. Dunaföldvár község a napokban beadványban kérte a székszárdi törvényszéket, hogy a letartóztatott jegyző vagyonára rendeljen el biztosítási végrehajtást. A főjegyző bűnlajstroma állandóan emelkedik s kihallgatása alkalmával Huber másokat is belekevert a panamába, így a *gyanúsítottak száma már huszonháromra emelkedett.*

A kiszgádapárt egységes fellépése Veszprém vármegye közgyűlésén. Veszprém vármegye közönsége a szokásos évnegyedi közgyűlést szeptember 17-én tartotta. A közgyűlésen a kiszgádapártadalom összetartással és közös elhatározással érvényt szerzett jogos kívánásainak, amikor a *megüresedett főszolgabírói és két szolgabírói állásra a kiszgádapárt jelöltjét választotta.* Főszolgabíróvá Süle Lajost, szolgabírákká Sümeghy Lászlót és Fogthóy Miklóst jelölték, akiket a közgyűlés meg is választott.

Magyar lovak az abessziniai koronázáson. Abesszinia új uralkodóját, Ras Tafariü november hó másodikán koronázzák eszázrárrá. A koronázási ünnepélyekre Esterházy Ferenc gróf tatali ménéséből tizenkét pár arabfajta szürke lovat vásárolt az abessziniai kormány. A *pincehelyi kiszgádapártól* három pár lovat vettek ugyancsak a eszázrári koronázásra. A lovakat szeptember hó 15-én már Triesztbe is szállították, ahonnan hajón viszik Abessziniába.

Mérget ivott három leánytestvér. Nem mindennapi öngyilkosság történt szeptember 13-án éjszaka Pesterzsébeten, ahol három fiatal leánytestvér: Alberti Margit, Aranka és Irén közös elhatározásból mérget ivott. A három leány este fiatal emberek társaságában mozgószínházba ment, ahonnan éjfél felé tértek haza. A leányok együtt kimentek a konyhába, ahol három pohár *patkánymérget* ittak. Az erős méregtől irrtározatos fájdalmaik voltak, úgy, hogy sikoltozni kezdtek, mire a szomszéd szobában alvó édesanyjuk felébredt és a leányokhoz sietett. Az asszony azonnal kihívta a mentőket, akik gyomormossással próbálták segíteni a leányokon, majd beszállították őket a Rókus-kórházba. Alberti Arankánál már elkésztett az orvosi segítség, mert a tizennyolcéves fiatal leány — aki egyébként néhány hetes menyasszony volt — anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. A másik két leány állapota valamennyire javult. A megindult vizsgálat igyekszik megállapítani, hogy a szerencsétlen leányok miért szánták magukat az öngyilkosságra.

Tűzhálalt szenvedett egy gazdálkodó felesége és két kis gyermeke. A borsodmegyei Bükkösd községben szeptember hó 14-én, hajnalban borzalmos tűzkatasztrófa történt, *amelynek három áldozata van.* Hajnalban Boczán Sándor gazdálkodó felesége szoptatni akarta három hónapos csecsemőjét, amikor lámpát gyújtott, észrevette, hogy a lámpából kifogyott a petróleum, mire kicsavarta a pislálkozó belet és petróleumot öntött a lámpába. A parázsló béltől a petróleum üveg felrobant és az égő folyadék ráomlott az ágyneműre, amitől az meggyulladt és pillanatok alatt lángba borította az egész szobát. Az asszony sikoltásaira a szomszédok betörték az ajtót, hozzáálltak az oltáshoz és negyedóra alatt eloltatták a tüzet, de *ekkor már Boczán Sándorné, két éves fia és három hónapos kislánya halott volt. A gazdálkodót és édesanyját súlyos égési sebekkel, eszméletlen állapotban mentették ki a lakásból és azonnal beszállították őket a miskolci kórházba.*

Letartóztatták hét alszövetkezeti igazgatót. A főkapitányság szeptember 17-én különféle visszaélések miatt *két szövetkezetnek hét igazgatóját tartóztatta le.* Az egyik szövetkezet neve Termelői Országos Szövetkezet, melynek vezetői tagokat gyűjtöttek, akikkel különféle részleteket vásároltattak. A részjegyek ellenében állást és különféle cikkeket ígértek. Különösen vidéken helyeztek el több részjegyet s az értük befolyt pénzt elköltötték. A rendőrség a tömeges feljelentés alapján megindította a vizsgálatot és letartóztatta Gibiser József igazgatót és négy társát. A másik szövetkezetet, mely a *Fogyasztó Áruhasznosító és Termelő Szövetkezet* címet viselte, Stári István és Fekete Géza igazgatók alapították. A két igazgató Budapestben élelmiszerkereskedéseket nyitott, ahol óvadékkal bíró alkalmazottakat vettek fel. Az üzlet azonban nem volt életképes. Fekete és Stári a rájuk bízott pénzt elköltötték, mire a rendőrség a feljelentések alapján letartóztatta az igazgatókat.

Esküvő a fogházban. A budapesti büntetőtörvényszék fogházában szeptember hó 18-án délelőtt különös esküvő volt. A *vőlegény Néger János szabósegéd, aki csalás és közokirathamisítás miatt van letartóztatva, míg a menyasszony, Timma Linda eszt származású artistánó volt, aki hasonlóképpen csalás és közokirathamisítás miatt lakója a fogházban.* Az esketési szertartás a fogházirodában volt s az esküvő után a rabokat visszavezették cellájukba. Néger Berlinben ismerkedett meg feleségével és már ott elhatározták, hogy házasságot kötnek s a válthamisítás is azért követték el, hogy az esküvőhöz valamiképp pénzt szerezzenek.

Becsapta a munkásokat egy állászerző igazgató. A dunaföldvári híd építkezésén dolgozó munkások közül néhányat a napokban megkárosított egy ismeretlen idegen, aki a munkások előtt bányavagyonát mondotta magát. Az állítólagos igazgató állnaltól tett több munkásnak, hogy magasabb munkabér felében elhelyezi őket a napokban megszűlő móri bányában. Néhány munkás felült az idegen eszűbítésének és *munkaközvetítés felében kisebb-nagyobb elléncet adott az ismeretlen igazgatónak,* aki a pénzek felvétele után nyomtalanul eltűnt. A csendőrség megindította a nyomozást a csaló igazgató kézrekerítésére.

Borsajtók,
permetezőgépek,
borszivattyúk,
bortömlők,
seprőprészsákok
jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

NAGY I G N Á C Z
szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.
Budapest, VII., Károly király-ut 9. sz.
Alapított: 1884. Telefon: J. 415-15.

SZIVÁRVÁNY.

Mozi a pusztán.

Egyik régi napon, mikor a mozi még csak kezdetén volt, kihirdették a pusztán, hogy estére a magtárban mozielőadás lesz.

A mondott időben a pusztán minden gyereke ott kupercolt a magtárban a zsákok tetején és szörnyű izgalommal vártuk a történéseket.

Egyszerre csak a kis mozigép berregni kezdett s a vásznon megjelent egy öregasszony s a kosarában sonka volt. Jött egy nagy kutya, megszagolta a sonkát, aztán hirtelen kikapta a kosárból, elfutott. A vénasszony sikított és szaladt a kutya után. Ahány emberrel találkozott, mindnek elmondta, hogy mi történt vele s most már az emberek együtt szaladtak a kutya után. Minél tovább szaladtak, annál nagyobbra nőtt a kergetők száma.

Végre a rendőr is előkerült. Mikor megtudta, miről van szó, kirántotta a kardját s a futók élén loholt a kutya után.

Ezalatt a kutya befordult a háza kapuján s a sonkával együtt befeküdt az ólba.

Az üldözők odaértek. A rendőr négyszer is felszólította a kutyt, hogy a sonkát a törvény nevében adja ki. Mikor a kutya az erőlyes felszólításra sem engedkedett, a rendőr fejébe huzta a sisakját s a kardját ütésre emelve, közeledett az ól felé.

A kutya ekkor kiugrott az óljából és neki a tömegnek!

A rendőr megijedt, megfordult és futóra! A tömeg meg utána. S most az üldözés fordított sorrendben folyt tovább. Elöl a rendőr, utána a tömeg, a tömeg után a vénasszony, legvégül a kutya.

Futottak, hogy majd megszakadtak.

Végezetül bemenekültek egy házba s hamarosan eltorlaszolták a kaput.

A kutya kívül maradt. Egy ideig ugatott, aztán szép lassan hazament, hogy a sonkát illő étvágygal és zavartalansággal elfogyassza.

De roppant nagyot csalódott.

A sonkából már csak egy kis darab csülök volt.

Egy pályásgyerek ugyanis, akit az édesanyja a nagy ijedelemben leejtett és ott hagyott, mind megette az őtkilos sonkát.

Óriási hahota követte a kutya felsülését. Örömminkben ugráltunk, sikítottunk és kegyetlen lármát csaptunk.

A nagy láрма azonban hirtelen elcsitult.

A póruljárt kutya vicsorgott s a pályás felé indult. A látványra olyan csend támadt, hogy még a szivők dobogását is hallottuk.

Mi lesz most?

A nagy csendben, valahonnét a zsákok tetejéről felcsendült egy végtelen aggodalmas hang:

— Jaj, megeszi a kisgyereket!

A kiáltás átremegett a széles magtáron, pillanatnyi dermedt csend követte, aztán felcsattant egy dühös kiáltás:

— Hühü, ne! Nem mész!

S Horog Jancsi a papusát odadobta a vásznonra, hogy az majdnem beszakadt.

A puffanást éktelen kiabálás követte.

A mozinak csak annyi ideje volt, hogy a gépet megállíthatta.

Éppen jókor, mert már minden gyerekeknek a kezében ott valami, hogy a kutyt dobálással elkergetse a pályásgyerekek mellől.

Igy végződött a legelső mozielőadás a páfapasztai magtárban, mikor a zsákok tetejéről néztük a műsort öt kemény krajcárak leszurkolása mellett.

NYÁRY ANDOR.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol kell jelentkezni a folyámórséghez való felvétel végett? (F. P., Dunaszentbenedek.) — **Felelet:** Budapest, III. ker., Lajos-utca 33. szám alatt, a folyámórség parancsnok-ságánál.

Kérdés: Milyen rangban van Gömbös Gyula honvédelmi miniszter ur és milyen rangban volt legutóbbi kinevezésekor? (R. G., Somogyacsa.) — **Felelet:** Most tábornok, kinevezése előtt szolgálatonkívüli vezérkari százados volt.

Kérdés: 1. Feleségemmel és az apámmal közösen gazdálkodtunk, a birtokon pajtát és pincéket építettünk. Feleségem beteg lett, apám kizárhatja-e őt az épületekből? 2. Ki köteles viselni a gyógykezelés költségeit? 3. Feleségem követelhet-e díjat apám gondviseléséért? (Hű előfizető.) — **Felelet:** 1. Az apával való közös gazdálkodás idején épített felépítmények annak a tulajdonát képezik, akie az ingatlan, amelyre, vagy amely alá az építményeket (pincét) építették. Kétségtelen, hogy apja az ön feleségének a tulajdonát képező ingatlanokat nem birtokolhatja és nem tarthatja magánál feleségének beleegyezése nélkül, miért is a közös gazdálkodás megszűnte esetén mindenki megtartja saját ingatlanát és azon gazdálkodhatik. A közös gazdálkodás ideje alatt szerzett mindennemű vagyon pedig megosztandó egyenlő arányban. 2. Feleségének betegségevel kapcsolatos gyógykezelési költségei első sorban, ha van saját vagyona, feleségét magát terhelik, másodsorban őnt, a férjét. Az apától ilyen címen megtérítést követelni nem lehet. 3. Ha önök voltak apja háztartásában, úgy apja gondviseléséért külön munkadíj nem követelhető.

Kérdés: 1. J6-e, ha a tengerit istállótrágya helyett műtrágyával látom el? 2. Etethető-e a York-takaromány tehennel és növendékmárhakkal? 3. Melyeknek tápértéke nagyobb, a takarmánymészé vagy pedig az iszapolt krétáé? 4. Hol van Budapesten a Hangya-központ? 5. Hol van Budapesten seprőgáza? 6. Van-e a ciroktermelésről szóló könyv? 7. Hány métermázsát magot szokott adni holdanként a pannonbüköny? 8. Hol foglalkoznak talajvizsgálatokkal? (Sz. Gy., Gyékényes.) — **Felelet:** 1. A gazdák eddig tapasztalata szerint a kukorica csak istállótrágyázás után ad megfelelő terméseket. A műtrágyázást ritkán hálálja meg; e növénynél a műtrágya legkevésbébbé pótolja az istállótrágyát. A közözelebb ekket fogunk írni a szalmatrágyáról; talán azzal segíthet. Tekintettel a közöttek véleményekre, próbálja meg holdanként 200 kg. szuperfoszfátot elhinteni egy hold földre. A szuperfoszfátot a kaposvári mezőgazdasági kamaránál rendelje meg. Kapható métermázsánként is. Ára kb. 12 pengő. 2. A York-takaromány etethető ugyan tehennel és növendékmárhával, de ezeknek drága, mert ezek a Yorkban levő állati fehérjét nem hálálják úgy meg, mint a sertés. A szarvasmarha abrakja legelősebben úgy készíthető el, ha gabonadarába keverünk félannyi olajpogácsát vagy szójalisztet, vagy hüvelyes darát. A York ára 45 fillér kilogrammonként. 3. A takarmánymészé és iszapolt kréta tápértéke egyenlő. Áruk kilogrammonként 6, illetőleg 9 fillér. 4. A Hangya-központ címe: Budapest, Közraktár-u. 30–34. sz. 5. Seprőgárák: Brauu Illes, Budapest, Erdélyi-u. 7., Elek György, Budapest, Kartács-utca 20., Kardos Gyula, Budapest, Nürnberg-u. 26., szám. 6. Seprőcirok termelésével foglalkozó szakkönyv: „A cirok, köles, repec, mák és napraforgó termelése”, írta: Illés Lajos. Kapható kiadóhivatalunkban. Ára postaköltséggel 2.— pengő. 7. A pannonbüköny 2—4 mázsa magot szokott adni. 8. Talajvizsgálatokkal a közgazdasági egyetem agrochemical intézete is foglalkozik (Budapest, Szerb-u. 23.) Az intézet talajmintavételi utasítását levélben elküldöttük Önnek.

Kérdés: 1. Anyarozsot akarok termelni, hogyan fogják hozzá? 2. Mennyibe kerül az anyarozs kilogrammja és kinek adhatom el a termelt anyarozsot? (Sz. J., Szakmár.) — **Felelet:** 1. Az anyarozsot nem szoktuk termelni, hanem csak a rozsalkásokban fellépő anyarozsokat gyűjteni. 2. Egy kg. anyarozs ará 3 és 6 pengő közt szokott ingadozni. Anyarozsot a gyógynövény-nagykereskedők vesznek: így Pantodrog Rt. Budapest, Visegrádi-u. 7., Neruda Nándor Budapest, Kossuth-Lajos-u. 15., Thallmayer és Seitz, Budapest, Zrínyi-u. 3. stb.

Kérdés: Kertemben lugasszűlő terem. Az idén augusztus végén a szőlőszemek fonnadni kezdtek és lehullottak. Mi lehet a szőlő baja és hogyan orvosoljam? (E. K., Bodorhely.) — **Felelet:** Szőlőjében valószínűleg fakórothadás pusztította el a termést. Ha a beteg fürtökből mintát küld, akkor biztosan meg tudjuk állapítani. A fakórothadás elleni védekezés módjai a következők: 1. A beteg fürtök idejekorán összegyűjtendők és megsemmisítendők. 2. Maga a tőke nyésés után négyszázalékos

bordói lével permetezendő. 3. A betegség továbbterjedésének megakadályozására nyáron át félszázalékos, súlyosabb fertőző esetekben egyszázalékos kalciumbiszulfid-oldattal kell permetezni, amely folyadékhoz még 2—4 százalékos zsirkövet keverünk, hogy a permetlé jól tapadjon a szőlőre. Az említett anyagok drogériákban kaphatók.

Kérdés: Mennyibe kerül egy hirdetés a „Vasárnap”-ban? 2. Nagyobb mennyiségű pannombükköny magom van, hol értékesíthető? (O. J., Mezőkeresztes.) — **Felelet:** 1. Beiktatásonként három pengő. 2. Küldjön mintát valamelyik magkereskedő cégnek. Forduljon a következő cégekhez: Monori Magkereskedés, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3., Mauthner Ödön R. T., Budapest, Rottenbiller-utca 33.

Kérdés: 1. Köteles-e a póstahivatal az érkező leveleket lebélyegezni, vagy pedig nem? 2. Hol lehet panaszt tenni a póstahivatal ellen? (M. A., B—sz.) — **Felelet:** 1. Igen, a póstahivatal a le nem bélyegzett vagy a már lebélyegzett postaküldeményeket is az érkezési pecséttel köteles ellátni. 2. Az illetékes postavezérgazgatásnál vagy Budapesten a póstavezérgazgatóság-nál, Budapest, I., Krisztina-körút 12.

Kérdés: Pénzügyőr akarok lenni, hová forduljak a felvételi és bővebb felvilágosítás végett? (Ifj. H. N., Dombegyház.) — **Felelet:** Fordulhat bármelyik pénzügyőri biztossághoz. Hamarosan választ kap, ha Budapestén az alábbi pénzügyőri lakatanyák valamelyikének parancsnokságához fordul: Magyar királyi pénzügyőri lakatany VIII., Fiumei-út 6. Magyar királyi pénzügyőri lakatany IX., Mátyás-utca 16.

Kérdés: 1. Tizenhét éves vagyok, négy polgári iskolát végeztem, katona szeretnék lenni, hová forduljak? 2. Vesznek-e fel önkéntes jelentkezőket? 3. Hol van Budapestén a kereskedelmi és iparkamara? (K. M., Kistelep.) — **Felelet:** 1. Ha szüleit belegyeznek és ön testileg is alkalmas, úgy felveszik a honvédség kötelékébe, jelentkezzen az önhöz legközelebb eső zászlóalj állomáshelyén. 2. Felvesznek. Vagy jelentkezzen a folyamórság-nél, Mai számunk közli az erre vonatkozó fölhívást. 3. Budapest, V., Szemere-utca 6. szám.

Kérdés: Kéz alatt vásároltam egy kilenc milliméteres forgópisztolyt, aminek azonban golyót nem kaptam. Hol kaphatnék töltényt a pisztolyhoz? (K. M., Hű előfizető.) — **Felelet:** Töltényt csak akkor kaphat, ha előzetesen engedélyt vált. Egyébként is az engedélyt ki kell váltania. Forduljon evégett a szolgabírói hivatalhoz.

Kérdés: Amerikában élő rokonokról milyen módon lehet gyorsan és eredményesen bizonyoságot szereznem? (Sz. J., Vadna.) — **Felelet:** Forduljon az Amerikában levő magyar külképviseleti hatóságokhoz. Ilyenek: Magyar királyi követség, — angolul — Royal Hungarian Legation, Washington D. C. 1424, 16 th, Street N. V. Vagy fordulhat a newyorki és clevelandi konzulátusokhoz. Ezeknek címe: Royal Hungarian Consulate General, Newyork, N. Y. 24., Broadway. Royal Hungarian Consulate, Cleveland, O. 750, Prospect Ave, Rooms 201—203.

Kérdés: Ötvenszázalékos hadirokkant vagyok, háromgyermekes családom. Feleségem kórházi ápolásra szorul, vagyonunk nincsen, s szüleimnek van némi vagyona. A községi előjárásról számomra nem adott szegénységi bizonyítványt azon a címen, hogy szüleimtől úgy is behajlítják a feleségem után járó kórházi költséget. Mitévő legyek? (G. J., Sz.) — **Felelet:** A szegénységi bizonyítványt az előjáráságnak meg kell adni, mivel ön már nagykorú és vagyontalán. Ha a költségeket fel akarják számítani, akkor kérjen segítséget, mint hadirokkant a népjóléti minisztériumtól.

Kérdés: 1. Fehér ólomzárólt lucernamagot vettem, most több helyen felültölte fejtét az aranka. Mit tegyek a drágán vásárolt maggal? 2. Több, mint egy évvel ezelőtt alakult meg a polgári olvasókör, melynek kérvényét az alapszabály jóváhagyása végett benyújtottuk a belügyminisztériumba. Választ még nem kaptunk, megnyithatjuk-e a kört? (9166. sz. előfizető.) — **Felelet:** 1. Jelentse be annál a kereskedésnél, ahol a magot vásárolta. Hívja ki az illetékes gazdasági felügyelőt s annak a jelenlétében vegyen fel jegyzőkönyvet, amit azután megküld a kereskedőnek. Kérdezze meg a gazdasági felügyelőt, hogy a kár olyan nagy-e, amely után kérhető esetleges kártérítést. 2. Alakítsanak faluszövetségi főköt, ahhoz nem kell alapszabályjóváhagyás.

Kérdés: 1. Miért nem kaptam a rejtvénymegfejtésért jutalomkönyvet? 2. Miért nem közöl a „Vasárnap” rádióműsort? 3. Lehet-e a Minerve kristályos rádióhoz erősitőt használni? 4. Milyen jutalomban részesül az előfizetőgyűjtő? 5. Meddig válaszolhat Olaszország nálunk marháit? 6. Mennyi díjat kell fizetni a detektoros rádiókészülékért havonta? 7. Konvenciók csalédem a szerződés alkalmával ezer négyezerötven föld művelést kapta. A földarab, amit adtam, nincsen ezer négyezerötven. A csalédem követeli a kiegészítést, joga van-e hozzá, vagy nem? (Ifj. S. J., Somogyacska.) — **Felelet:** 1. Mi a rejtvénymegfejtők között a jutalomkönyveket kisorsoljuk. Egy számban megjelent rejtvények összes megfejtőt nem részesíthetjük könyvjutalomban. Csupán ötnék adunk jutalomkönyvet. Egyébként is az ön levele későn jött már, nem vehetett részt a sorsolásban. 2. Sajnos, még most nincsen módunkban közölni, mert amikor a „Vasárnap” elkészül, a rádióműsor még nem áll rendelkezésünkre. 3. Hangerősítőt nem használhat hozzá, csak lámpás készüléket. 4. Könyvjutalomban, vagy pedig ingyen küldjük számára egy negyed, vagy félévig lapunkat. 5. Az olvasók ez év december végéig vásárolnak marhát, amikor is újra meghosszabbítják az engedélyt. 6. Mint a detektorra, mint pedig a lámpáskészülék után havonként kettő pengő negyven fillér előfizetési díjat kell fizetni. 7. Csalédje jogosan követeli a kikötött földet.

Kérdés: A község ingatlan földbirtokát olyan módon adta haszonbérbe, hogy a bérlő a búzának mindenkori kaposvári piaci árát tartozni fizetni. Mennyit kell a bérlőnek fizetni métermázsánként, ha Kaposvárott a buza ára száz kilogrammonként tizennyeg pengő ötven fillér? (K. P., S—a.) — **Felelet:** A törvényes rendelkezés értelmében a búzának rendes piaci árát, tehát a tizennyeg pengő ötven fillért. Bolettát sem a bérlő, sem a bérbeadó nem követelhet.

Kérdés: 1. Van-e feltrétl a vámhivatal kötelékébe? 2. Hogyan lehet a kereskedelmi iskolai érettségivel a vámhivatalhoz bejutni? 3. Hol vannak vámhivatalok? (T. J., Felsőszilfa.) — **Felelet:** 1. Tudomásunk szerint nincsen. 2. Ha a vámtiszt (irodatiszt, kezelő szakban) üresedés van, úgy a betöltésre váró állásokat a Budapesti Közlönyben közzéteszik. A vámor-ségi tisztai tanfolyamra újabbban egyetemi végzettséggel vesznek föl. 3. Budapestén (Magyar királyi központi vámhivatal, IX., Fővám-tér), Szombathelyen, Sopronban, Szentgotthárdon, Szegeden, Miskolcon.

Kérdés: Nagyobb mennyiségű szénának van eladó. Hová forduljunk, hogy a szénánkat megvásárolják? (Hű olvasó, Ország.) — **Felelet:** Budapestén a Haller-téren tartják a szénavásárt, ahol a pesti lópartók beszerzik szükségletüket. Alább megadunk néhány címet, forduljon azokhoz, talán megveszik takarmányukat. Címek: Schreier Béla takarmánykereskedő, VII., Izabella-utca 34. Bauer Lajos és testvére, IV., Károly körút 20. Maeszkássy J., IX., Soroksári-út 126. Váradi M., VII., Wesselényi-utca 16. Reiner és Tóbiás, VII., Huszár-utca 3.

HIRDETEM

az „Üstökös” törv. védett folyékony bőrápoló felülmulhatatlan jóságát. Puhára varázsolja, festi, konzerválja, vízhatlanítja a lószerszámot, csizmát, bakancsot, bőrkabátot kocsibórt.

Vigázz az üstökösre, mert utánozható!

Kapható minden jobb fűszer-, vas-, bőrizletben és szígyártónál. Gyártja:

Sárkány Vegyiférmék Vállalat
Budapest, VII., Damjanich-u. 28/A.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

dörög E megkeres Ó
(-g) (e)

(Beküldte Martin Antal Budakeszről.)

2. Szórejtvény.

M + 1 világítáj A

(Beküldte Boa József Lendvaujfaturól.)

3. Névrejtvény.

Bajna, Romhány, Cegléd, Nagykanizsa, Esztergom, Derecske, Eger, Edelény.

E nevek kezdőbetűit helyesen összerakva egy város nevét kapjuk.

(Beküldte Balla Károly Sarkadról.)

4. Szórejtvény.

szin ne **ejts**
ejts
ejts
ejts

(Beküldte Nagy Juliska Pálmonostorról.)

5. Szórejtvény.

N a fej legfontosabb része szalonna
(n=t)

(Beküldte Végel János Mélykutról.)

6. Szórejtvény.

? pua ierje

(Beküldte Farkas Károly Kiskundorozsmáról.)

7. Pontrejtvény.

V . s . z . n . r . a . o . !

(Beküldte Tóth Benedek István Orosházáról.)

8. Szórejtvény.

1 — ond C at tréfa (-y) nem ül
(ö=o)

(Beküldte Bodnár Imre Dögéről.)

9. Szórejtvény.

fej nagy nagy nagy
nagy nagy nagy
(t=d)

(Beküldte Gerits Vendel Liszról.)

10. Kockarejtvény.

g	á	k	b	o
r	k	o	r	
á	b	r		
o	r			
o				

Férfinév.

Vizlevezető.

Ital.

Az okozat előzménye.

Egy betű.

(Beküldte Asbóth Mária Sárból.)

Baromfitömőkészüléket

már 7.20 filléért kaphat frankó szállítva és egy perc alatt tömhet libát fulladás mentesen.

Kényelmes munka és nem tőri jószágát.

Kérje az egyes számú árjegyzéket.

Cím: Kugler Sándor, Makó

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 42-ik számban közöljük.

A 36-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Jegyespár**. 2. Pontrejtvény: **Isten éltesse a „Vasárnap” szerkesztőségét!** 3. Szórejtvény: **Borsajtó**. 4. Szórejtvény: **Egy pohár bor**. 5. Szórejtvény: **Szerencse fel!** 6. Pótlórejtvény: **Petőfi Sándor**. 7. Szórejtvény: **Pápa**. 8. Szórejtvény: **Karácsony**. 9. Szórejtvény: **Jelentés**. 10. Pontrejtvény: **Lobogjon a magyar zászló!**

Helyesen megfejtették: Fördös József, ifj. Lengl Ferenc, Horváth György, Benke Tamás, Nagy M. János, ifj. Inczedy Márton, Vincze László, Danca János, ifj. Bátor Mihály, Szébenyi Ilonka, Schmidt Ilonka, Mester István, Horváth Rezső, Német István, ifj. Sümegi József, Niklai István, Sziklay Ede, Albert Teruska, Tóth Lajos, Boa Péter, Szántó József, Kis László, Kocsis János, Boros Péter, Nagy Ambrus, Balázs László, Benedek István és Papp István, Fekete József.

Jutalomkönyvet nyertek: **Német László (Markotabögyöde)**, **Albert Teruska (Hódmezővásárhely)**, **ifj. Lengel Ferenc (Kübekháza)**, **Mester István (Csákvár)** és **Fekete József (Szeged)**.

A 37-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával egyült, jövő héten közöljük.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (V., Kossuth Lajos-tér 11., M. kir. földművelésügyi minisztérium) közlése szerint

munkást keresnek!

Fohn Márton (Nyírúbrány, Bihar vármegye, Eröss Istványtanya) egy feles kertészt több évre dinnyészethez. Hevesiek vagy csányiak előnyben részesülnek. — Pakor Viktor nyugalmazott ezredes egy nős kertészt azonnalra, kisgyermek nélkül *Klotild-Liget* (Pest vármegye) 2 holdas gyümölcs-szőlő és veteménykertészetéhez. Bérfeltételek: szabad lakás, különálló házban és körülbelül 400 négyszögöl aljterület föld szabad használatra. Jelentkezés naponta délután 2–5 óra között: I., Fehérvári-ut 4., I. 1. — *A mesterberek uradalom* (u. p. Felsőgalla, Komárom vm.) 40 férfi munkást október 1-re, igen jó tengeri tőrésére. Bérfeltételek: szárvágással 11. részért, szárvágás nélkül 12. részért, szokásos élelmezés, utiköltség. A gazda egy munkás keresetének a kétszeresét kapja. — *Toby József* igazgató (Sashalom, Havas-utca 29., Pest vm.) egy nőten tehenészt keres október 1-ére. Jelentkezés naponta d. u. 3–6 óra között.

Borsajtók,
szőlődaralók,
borszivattyúk,

bortömlők, borszűrők, a bor kezeléséhez és forgalomba hozásához szükséges összes anyagok és eszközök. Kéniap, csapok, palackok, paraivadugók, címkek stb.

CÍFKA JÓZSEF

pincegazdasági cikkek szaküzlete
Budapest, V, Vilmos császár-ut 48. sz.

Telefonszám: Automata 228–92.

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Irta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kispazda.

A darabot a „Vasárnap” műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(21-ik közlemény.)

JÓZSI (*leteszi a szurkot, fonalat*): No lám, no lám, had nézzen csak. (*Elveszi Örszikétől.*) Bizony, bizony, a terhelő váncosok kirepedeznek. No lám, no lám, a szüggellő végig el van feselve, bizony, bizony, éppen elég lesz mára.

ÖRZSI: Nem éhes, Viki bácsi?

JÓZSI: No lám, no lám, majd elfelejtettem, hogy még máma nem ettem. Bizony, bizony.

ÖRZSI: No, majd hozok ki, előbb egyen, aztán fogjon neki!

TERCSI: Előbb talán rádolgozna az evésre.

ÖRZSI: Így szoktunk mink a Viki bácsival mindig. (*EL.*)

JÓZSI: Bizony, bizony, ha éheznek, nem megy jól a munka. Ha tele a has, akkor süket vagyok, meg vak. No lám, no lám. Nem látok, nem hallok, csak dolgozok. Bizony, bizony.

TERCSI: Hát a bort, azt szereti-e?

JÓZSI (*leteszi a szerszámot a pad mellé*): No lám, no lám. Még ilyet is kérdeznél. Bizony, bizony.

TERCSI: No, majd azt én hozok. De mondja csak, miért bizonyozik maga mindig?

JÓZSI: No lám, no lám. Bizony, bizony, azt így szoktam meg. (*Tercesi el.*)

ÖRZSI (*egy tálon nyers kolbászt, meg kenyeret hoz ki*): Tessék, Viki bácsi, üljön ide az asztalhoz és egyen.

JÓZSI: Bizony, bizony, galambszíve van az Örszikének, most is.

ÖRZSI: Jól van, csak ne hálálkodjon mindig.

JÓZSI: No lám, no lám, száraz kolbász, az én számomra tették félre. (*Nekiül, eszik.*)

ÖRZSI: Mi újság a nagy világban, Viki bácsi?

JÓZSI: Nagy újság van, bizony, bizony. Gazdagodnak a szegények.

ÖRZSI: Hála Istennek!

JÓZSI: Osztyák nekik a földet mindenfelé.

ÖRZSI: Nálunk is.

JÓZSI: No lám, no lám, Örszike, itt van a legtöbb újság mindig.

ÖRZSI: Mit hallott, Viki bácsi?

JÓZSI: A földesur szíven lötte magát, kár, kár. Bizony, bizony.

ÖRZSI: Jó ember volt pedig.

JÓZSI: No lám, no lám. Az intéző megugrott a sok pénzzel, bizony, bizony. Melléje a menyasszonyát is besapta. No lám, no lám.

ÖRZSI: Maga mindent tud, Viki bácsi?

JÓZSI: Bizony, bizony. Azt is tudom, hogy a kis Örszikének nagy lány lett.

ÖRZSI: Az már nem újság.

JÓZSI: Bizony, bizony, még azt is tudom, hogy máma vicszi az édesapja a jegyzőhöz kiharcolni. No lám, no lám. Még melléje azzal, akit nem szeret. Bizony, bizony.

ÖRZSI: Micsoda ember maga, Viki bácsi? Mindentudó?

JÓZSI: Bizony, bizony, szívemből sajnálom én is a kis Örszikét. No lám, no lám! Pedig gazdag asszony lesz, bizony, bizony. Nem is érdemes azért a szegény ördögért bántódnál. El kell felejtetni, ha valaki gazdag lehet, ne legyen készakarva szegény. Bizony, bizony.

ÖRZSI: Soha többet nem adok magának munkát, maga egy vén majom, bizony, bizony. (*Bemegy.*)

JÓZSI (*egyedül*): Drága Örszikém! Ne félj, elintézzük. Megjáróm, ha most nem kapok bort. Bizony, bizony.

TERCSI (*ki lép, egy korsóban bort hoz.*)

V. Jelenet.

(JÓZSI, TERCSI, majd SZIKÁR, SZUNYOGH.)

TERCSI: Itt van, így, ne bizonyozzon, hanem lásson a dolgához.

JÓZSI: Talán bizony haragszik rám, bíróné asszony? Bizony, bizony. (*Veszi a korsót.*) Isten éltesse! (*Iszik.*)

TERCSI: Jól van, jól. (*Odamegy az asztalhoz, rámulja ös-sze.*)

JÓZSI: El lehet vinni a tányért. Köszönöm szépen. Bizony, bizony. (*Feláll.*) A korsót majd magam mellé. Így szoktam én mindig. (*Odamegy a padhoz, a korsót leteszi maga mellé, neki-fog szurkolni.*) Most már süket is, vak is az öreg Viki bácsi, bizony, bizony.

SZIKÁR, SZUNYOGH (*bejönnek balról*): Jónapot, jónapot, bíróné asszony.

TERCSI: Jónapot!

SZIKÁR: Idehaza van a bíró ur?

SZUNYOGH: Szeretnénk vele beszélni.

TERCSI: Nincs itthon. Mit akarnak vele?

SZIKÁR: Abba a földosztási dologba szeretnénk...

SZUNYOGH: Az erkölcsi bizonyítványra vonatkozólag.

TERCSI: Be lett adva már tegnap. Az egész előjárásig ott volt, mikor megcsinálták.

SZIKÁR: Remélem, mirőlünk nem állították ki rosszul?

TERCSI: Hogy hogy állították ki, nem tudom. De azt tudom, hogy Szikár suszter és Szunyogh szabó egy talpalatnyit se kapnak.

SZIKÁR, SZUNYOGH (*egyszerre kérdik*): Miért, miért?

TERCSI: Azért, mert korhely disznók. Meginnák az Isten köntösit. Elveszik a többi tisztességes mestereember becsületét is. Pedig van közöttük elég, aki dolgozik, küzködik a világgal, még se kíván többet, mint egy-két holdat. Amin legalább a krumplija, meg a babja megterem. Éppen hogy csak a mesterségük mellett, könnyebben élhessenek. Mert szeretik a mesterségüket, nem kívánnak többet, mint a Szikár meg a Szunyogh urak. Most már tudják, mehetnek. Eldalolták a földet, még meg se volt.

JÓZSI: Bizony, bizony.

TERCSI: Ilyen emberekért került az uram bajba. Jót akart velük, pedig nem érdemelték.

JÓZSI: Bizony, bizony.

SZIKÁR: Mit bizonyít maga, vén számár?

SZUNYOGH: Nézd, komám, ez a te mesterségedet veszi el, megse kérdezed?

SZIKÁR: Már éppen azt akartam, mutassa öreg az iparigazolványt.

JÓZSI: No lám, no lám. Kicsodák maguk?

SZIKÁR: Helybeli mesteremberek.

TERCSI: Naplopók.

JÓZSI: Bizony, bizony.

SZIKÁR (*Tercesihez*): Kikérem magamnak a sértegetést. Vegye tudomásul, hogy fel fogom jelenteni a bíró urat. Egy iparnélküli emberrel dolgoztam.

JÓZSI: No lám, no lám. (*Ücsválja a fejét, tovább dolgozik.*)

SZUNYOGH: Ezt a vén taknyost meg fogasd el a csendőrséggel, majd én itt maradok, vigyázok rá, hogy el ne lépjen. Eredj, komám!

TERCSI: Maga is menjen, nem tűröm!

VI. Jelenet.

CSORBA (*jön jobbról*): Micsoda feleselés van itt az udvaron?

TERCSI: Jó, hogy jön kigyelmed, legalább ráncba szedi őket egy kicsit. Kérdezze meg, hogy mit akarnak.

CSORBA: Mit keresnek itt az urak?

SZIKÁR: Bíró ur! Nem szokta megkérdezni az ilyeneket (*Józsira mutat*), hova való?

SZUNYOGH: Meg, hogy van-e iparigazolványuk?

CSORBA: Régebben ismerem én az öreg Viki bácsit, mint az urakat.

JÓZSI: Bizony, bizony.

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember hó 28-án, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Törökszentmiklós. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Kiskunfélegyháza. — Kirakodóvásár: Békés.

Szeptember hó 29-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Abádszalók, Alap, Balatonszabadi (sertésvásár bizonytalan), Csepreg, Csorna, Gyulakeszi, Hatvan, Hercegfalva, Jászberény, Jászkarajenő, Káloz, Kurád (sertésvásár bizonytalan), Karcag, Komárom, Liget, Mátészalka, Nagyigmánd, Nemesdéd (sertésvásár bizonytalan), Ósi, Püspöknapásd, Sajószentpéter, Seregélyes, Szendrő, Szigetvár (sertésvásár bizonytalan), Tarcal, Túrje (sertésvásár bizonytalan), Vajszló, Vasvár (sertésvásár bizonytalan), Vámosmikola. — Ló-, marha- és sertésvásár: Dunavecse, Dunapataj, Zirc. — Kirakodóvásár: Eger.

Szeptember hó 30-án, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Demecser, Dombóvár, Gyöngyösmellék, Kaba, Kaposmérő (sertésvásár bizonytalan), Nagycsed, Nagypirit (sertésvásár bizonytalan), Sásd, Vásárosnamény, Véménd. — Kirakodóvásár: Dunapataj, Dunavecse, Ercsi, Hatvan, Eger.

Október hó 1-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Homokszentgyörgy (sertésvásár bizonytalan), Ivánegerszeg (sertésvásár bizonytalan), Kaposvár, Kocsola, Nyírbogdány, Sárospatak, Sárrétudvari, Tápiszentmárton, Tiszafüred. — Ló-, marha-, sertésvásár: Jánosháza, Miskolc. — Kirakodóvásár: Mezőkomárom.

Október hó 2-án, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Kiszombor, Nagy-léta, Tököl. — Ló-, marha- és sertésvásár: Celdömölk, Sarkad. — Marha- és sertésvásár: Kiskomárom.

Október hó 3-án, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Nagyhalász, Kötese, Ónod. — Ló-, marha- és sertésvásár: Gyöngyös, Sátoraljaújhely. — Kirakodóvásár: Sarkad. — Sertés- és kirakodóvásár: Buj. — Marha- és sertésvásár: Mezőberény.

Október hó 4-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Vásárosbéc, Bükksőd, Somogyjád (sertésvásár bizonytalan), Zala (sertésvásár bizonytalan). — Lóvásár: Mezőberény. — Marha- és kirakodóvásár: Bő. — Sertésvásár: Szeged.

TRÉFÁK

Egy rendes férj.

— Nagyságos ur, az Istenért, azt telefonálják, hogy a nagyságos asszony be akar ugrani a Dunába... Mit mondjunk?
— Aló!... Mars! — hangzik a válasz.

Ami igaz, igaz.

— Ebadta kölyke! Egy éve ül sz itt a padban és az ezredrészt se tudod annak, amit én...
— Könnyű a tanító bácsinak. Már harminc éve jár ebbe az osztályba...

Vendéglőben.

— Ennyi hajszál van a salátában! Hát a szakácsné nem vette észre?
— Nem, nagyságos ur kérem, mert a szegény — vak...

Kétféle férj.

— Az én férjem olyan lusta, hogy azt hiszem, legjobb szeretne csak akkor felkelni, ha lefekvés ideje van.
— No, az én férjem meg éppen ellenkezőleg, akkor szokott lefeküdni, amikor már felkelési idő van.

(Beküldte Almásy Ferenc Püskiből.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. E., Ják: Közlünk belőlük. — H. Gy., Nagybátány: Sem a tréfa, sem a rejtvény nem vált be. A később küldött rejtvény jó. — Levente: Verse nem közölhető. Számrejtvénye jó. — R. Gy., Somogyasa: Válogatunk belőlük. — Ex Ibris: Nem nekünk való, próbálkozzék meg szépirodalmi lapoknál. — Sz. L., Geneshátpuszta: Valamelyikre sor kerül. — Ifj. B. M., Kereza: Egyiket viszontlátja. — Sch. I., Istvándi: Rejtvényét nem használhatjuk, mert a megfejtését nem közölte. — B. S., Nagykörű: A vers hosszu, nem közölhetjük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 22-én.)

GABONATÖZSDE.

KÉSZÁRUPIAC.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza tiszavideki 77 kg-os 15.20—15.90, 78-as 15.35—16.05, 79-es 15.50—16.30, 80-as 15.60—16.50, 81-es 15.60—16.70, felsőtiszai 77 kg-os 15.10—15.40, 78-as 15.20—15.50, 79-es 15.30—15.60, 80-as 15.45—15.75, 81-es 15.45—15.85, jászszági 77 kg-os 15.10—15.55, 78-as 15.25—15.70, 79-es 15.25—15.70, 79-es 15.40—15.80, 80-as 15.50—15.95, 81-es 15.50—16.05, tejérmegyei 77 kg-os 14.90—15.20, 78-as 15.05—15.35, 79-es 15.20—15.50, 80-as 15.30—15.60, 81-es 15.30—15.70, dnántuli 77 kg-os 14.90—15.20, 78-as 15.05—15.35, 79-es 15.20—15.50, 80-as 15.30—15.60, 81-es 15.30—15.70, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 14.90—15.20, 78-as 15.05—15.35, 79-es 15.20—15.50, 80-as 15.30—15.80, 81-es 15.30—15.70. — *Rozs* pestvidéki 8.50—8.70, más 8.55—8.70. — *Árpa*, takarmányárpa 13.00—13.50, közép 12.25—12.75, sorárpa fm 18.50—20.00, középfé 14.50—16.75. — *Köles* 11.50—12.00. — *Zab*, elsőrendű 15.50—16.50, közép 14.90—15.25. — *Tengeri*, tiszai 14.50—14.75, dnántuli 14.50—14.75. — *Repce*, új 27.00—27.50. — *Korpa* 7.10—7.30 pengő métermásánként.

HATÁRIDŐPIAC.

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például augusztusban márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 15.35—15.36 márciusra 16.80—16.81, májusra 17.20—17.21. — *Rozs* októberre 8.97—8.98, márciusra 10.22—10.23. — *Tengeri* szeptemberre 14.45, májusra 13.40—13.43 pengő métermásánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi vt. heti jelentése.) *Lucerna*: A harmadik kaszálása mag cseplése folyamatban van. Az eredmény vidékek szerint változó, a minőségek azonban elsőrendűek. A kereslet élénk, ára némelyik árnál magasabb, ennek következtében a külföldi vevők alacsonyabb árakat kínálnak, ennek következtében irányszata ellanyhult. *Biborherben* nincs kereslet. *Szosszobükknövény* igen nagy a kínálat, vetési ideje azonban már elmúlt és kivételi

MAGYAR EMBER

magyar cégtől vásárol

minden hangszert,

melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY

hangszertelepe szállít.

Bpest, VI. 29. Király-u. 58

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

előre csak lényegesen alacsonyabb árakon helyezhető el Pannoniabükkönynek állandóan jó kereslete van, tavaszi bükköny iránt érdeklődés ezidőszakra nem mutatkozik, baltacimmagban a helyzet változatlan. — A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 100 kilonként, nyersáruért Budapest: lóheremag 90—100, lucerna 130—150, muharag 13—15, lenmag 37—40, bíborhere 35—38, baltacim 32—34, tavaszi bükköny 22—24, Viktória-borsó 16—19 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadára 50—54, duplanullás finom tésztliszt 44—46, nullás 44—46, kettes főzöliszt 40—44, négyes kenyérliszt 36—40, hatos 32 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmányiac. Árpakorpa 11, borsóhéj 12, borsókorpa 12, buzakonkoly 9, buzakorpa 8, buzatakarmányliszt 11.75, konkolydara 10.50, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 16, repecpogácsa 12.50, répaszelt, szárított 9.50, rozskonkoly 9, rozskorpa 8, rozsocta 8, rozstakarmányliszt 11, szójabab pogácsaliszt, nagyban 26, szójabab pogácsaliszt, kicsiben 27, tökmagpogácsa 20 pengő métermázsánként.

Burgonya. Nagyban árak: Nyári rózsaburgonya 8—1.75, Ella burgonya 6—7.50, őszi rózsaburgonya 6—8, Krüger 4—4.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 6—8—10, réti széna, másodrendű 6.25—7.50, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 4—6, muharészéna 7.50—8.75, lucernaszéna 8—10.50, lucerna és muharkeverék 8, alomszalma 3.20, zsuppszalma 3.90—4 pengő métermázsánként.

Alomtözeg tépve, bálkában 3.77, alomtözeg tépve, ömlesztve 2.73 pengő métermázsánként.

Vágómarhavásár. Ökör, közepes 72—98, gyengébb 58—70, bíka, közepes 82—96, gyengébb 70—80, tehén, közepes 60—84, gyengébb 46—58, növedékmarha 70—96, eszontozni való 30—46 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 114—117, közepes 117—119, nehéz sertés 119—121 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Szurómarhavásár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 1.34—1.46, kivételesen 1.50, másodrendű 1.18—1.30 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészmárhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.96—1, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.96—1, 1½—2 éves üszök 0.96—1.02, 1½—2 éves tinók 0.94—1, fiatal, friss fejűs tehén 1.15—1.25 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 18—120, könnyebb kocsió (hintős és jukker stb.) 575, igaz kocsió (nehéz, nyugati fajta) 300—600, igaz kocsió (könnyű, nyugati fajta) 200—400, alárendelt minőségű lovak 50—200 pengő darabonként.

Gyapjú. A legutóbbi londoni gyapjuaukción az irányzat gyengült. A jó és közepminőségű gyapjú ára 5, a gyengébb minőségű pedig 10—15 százalékkal olcsóbbodott. A belföldi piacon árak kilogrammonként a következők: Gyengébb minőségű fésűs- és szövetgyapjú 0.75—1.20, közepminőségű fésűs- és szövetgyapjú 0.95—1.30, jóminőségű fésűs- és szövetgyapjú 1.35—1.60, báránygyapjú minőség és rendment szerint 0.95—1.50 pengő kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 1.05—1.10, marhabőr, tarka 1.15—1.20, borjubőr (hosszu lábbal) 2—2.10, juhőr 0.70—0.75 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhabús a nyílt piacokon: Rostélyos vastaghátszín, felső, fehérpescsénye, gömbölyű felső 220—340, fartsó, hátszín 220—340, eszontos oldalas, tarja 160—280, szegye 160—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — Borjúhús: Felszeletelt comb 340—440, sütnivaló 160—360, pörköltnek való 120—240 fillér kilogrammonként. — Juh- és bárányhús: Juhcomb 160—240, gerinc, lapocka 120—180, pörköltnek való 100—160 fillér kilogrammonként. — Sertéshús: Friss karaj 240—320, friss comb, tarja, lapocka 200—240, friss oldalas 160—200, füstölt helybéli karaj, tarja, lapocka, oldalas 220—380, vidéki 260—400, olvasztani való szalonna 160—176, sózott kenyérszalonna 220, füstölt 190—220, hárj 180—196, zsíros tepertő 200—240, helybéli sertésszár 180—192, vidéki sertésszár 190 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 250—300, csirke 120—260, ruca 250—300 fillér darabonként. — Leölt állatok: Tyúk 200—240, csirke 220—300, hizott ruca 190—220, sovány 160—180, lud hizott 190—220, sovány 180, pulyka hizott 220, ludmáj 400—700, ludzsír és hárj 240—280 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss teatojás 11—13, főzötojás 9—12 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harcsa 360—500, ponty 240—320, kárász 140 fillér kilogrammonként. — Rák: Folyami rák 6—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 30—36, yoghurt 170, tejszín 260—320, tejföl 140—240, centrifugált teavaj tömbben 320—400, 10 dkg-es csomagolásban 360—520, főzővaj 240—300, szedett vidéki vaj 280—300, juhsajt 200—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—60, juhtúró 220—240, kevertúró 180—200, liptói túró 280—306, hazai ementáli sajt 440—560 fillér kilogrammonként.

Vad. A nyílt piacokon: Szarvascomb 360, gerinc 600—700, lapocka 200, többi része 80—100, őzgerinc 600—700, comb 350, egyéb 80—200 fillér kilogrammonként, fogoly darabonként 100—180 fillér.

Száras főzelék és száras tészta. A nyílt piacokon: Lencse 60—80, hántolt felesborsó 70—100, fehér aprószemű bab 50—64, nagyszemű 90—90, színes 56—60, finom árpakása 80—120, durva 50—80, tojásos-tarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével csomója 2—12, petrezselyem zöldjével csomója 2—14, zeller újdonság, zöldjével darabja 2—10, kalarábé zöldjével darabja 2—8, kevert zöldség 2—15, új vöröshagyma zöldjével csomója 2—4, makói vöröshagyma kilogrammja 10—12, közönséges vöröshagyma 8—10, fokhagyma kilogrammja 60—100, cékla 12—18, hazai fejeskáposzta 8—14, savanyúgrammja 60—100, cékla 12—18, hazai fejeskáposzta 24—50, karított káposzta 36—40, kelkáposzta 24—50, vöröskáposzta 24—50, karfiol 30—80, torma 50—100, burgonya, őszi rózsza 10—14, nyári 12—16, Ella 10—14, kifüli 24—32, tömör csipkögomba 160—360, szektgomba 320—360, éti vargánya gomba 260—300, szárított gomba 150—300, fekete retek darabja 12—20, hónapos retek csomója 6—12, savanyítani való ugorka 40—80, salátának való 20—40, ecetes ugorka 80—120, kovászos 60—80, apró hegyes zöldpaprika darabja 1—2, tölténi való 1—4, zöldpaprika kilogrammja 10—30, főzö tök 10—20, gyalult 24—30, paradicsom 4—10, zöldbab 40—100, zöld vajbajb 30—70, hüvelyes zöldborsó 50—126, kifejtett 200—240, zöld tengeri csó darabonként 5—10, sóska 20—30, tisztított paraj 26—40, gyökeres 36, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 40—100, közönséges 20—60, nyári édes 30—60, rétesbe való 30—60, nemes fajtorka 60—160, közönséges 40—80, berzencei szilva 30—70, szilvaiz 140—160, sárgalmölcs 140—160, görögdiñnye, faj 10—16, közönséges 6—10, sárgadinye, faj 14—40, közönséges 12—20, áfonya 130—180, csemegegödiñye 50—80, kevert 30—50, közönséges 24—36, őszibarack, magvaváló 30—260, nem magvaváló 40—280, nagy papirhéjú dió 160—200, keményhéjú 80—150, dióhéj 400—560, héjazott mogyoró 440—560, mandula 60—500, héjazott mandula 480—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és hálszappon. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 460—520, félédes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 96—120, pergett méz 140—150, házi szinszappan 136—160, közönséges hálszappon 96—120 fillér kilogrammonként.

Fapiac. A fenyőfapiacon élénkebb kereslet mutatkozik. Míg a silányabb áru árai fokozatosan lemorzsolódnak, a jobb választékú áru változatlan. A keményfapiac teljesen üzletellen, még kis tételeket sem lehet elhelyezni. Tüzifa. Importfá Budapestre a vétel nagysága szerint 310—330 pengő, belföldi száraz bikkhasáb 295—305 pengő 10.000 kilogrammonként.

Borpiac. Néhány kisebb tétel uradalmi must cukorfonkóként 1—1.2 filléres áron kelt el, míg a fabusi árut cukorfonkóként 0.75—0.80 fillérről lehet vásárolni. Óborokban a kereslet átmenetileg márdnem teljesen megszűnt.

Szesz és szeszitalok. Az elmúlt héten a szeszüzletben az árak változatlanul jegyeznek. Az Országos Gyümölcésszeszforgalmi R.-T.-nél törkölyszesz 3000 hl-fokon felüli vételnél 400.45, hegyaljai és badacsonyi áru 3000 hl-fokon felüli vételnél 408.37, nyári szilvaszesz 3000 hl-fokon felüli vételnél 495.47, borsepőrpálinka 3000 hl-fokon felüli vételnél 389.90, borélesztés 3000 hl-fokon felüli vételnél 796.34 pengő jegyeztek. Az árak suly (III. táblázat) szerint a fődözében vagy raktárban átadva és átvéve, hordó nélkül készpénzfizetés mellett értendők. Borpárlat minőség szerint 4.40 pengőig kelt el 10.000 liter-fokonként, plusz 2 százalék forgalmi adó.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 22-én: Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többre kerül egy darab: Angol font 27.73 (27.88); dollár 570.10 (572.10); hollandi forint 229.70 (230.79); német márká 135.70 (136.70); svájci frank 110.50 (111.—); — Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab: Csehkorona 16.85 (18.97); szerb dinár 10.04 (10.12); francia frank 22.30 (22.60); lengyel zloty 63.70 (64.10); román lei 3.37 (3.41); olasz lira 29.80 (30.10); osztrák schilling 80.45 (80.75) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 22.9 (23.1); ezüst egykoronás 0.26 (0.28); régi ezüstforintos 0.71 (0.73); ezüst ótkoronás 1.36 (1.42) pengő darabonként. Szinarany kilogrammja 3790 (3810); szinezüst kilogrammja 69 (71) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

A Világot 34 éve uráló eredeti angol
The Champion
kerékpárokant havi
16—20 P-t részletek
Kerékpár-alkalmazásokat nagyban
eredeti Árban
Külös gumai ... 5.00
belső ... 1.80

LÁNY ÉS FIÚ kerékpárnyakkereskedőknél
Budapest, VII. ker., Józseftelep 41. szám.
Árjegyzék 1929 képpel együtt. Alapítva 1890.

Gyűjtsünk
előfizetkedet
a
VASÁRNAP
számára!

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek
rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCI-UT 32.
EM. I. AJTÓ. — Rökus-kórházzal szemben.